

irányban próbálta befolyásolni az olasz külpolitika fejlődését, mint ahogyan azt a római külügyminisztériumban tervezték. Illetékes olasz körökben a leghatározottabban megcáfolják a párisi lapnak ezt a tendenciós hírét.

CIANO SÓGORA AZ ÚJ LONDONI OLASZ KÖVET

A csütörtök reggel megjelent francia lapok nagy figyelmet szentelnek Grandi londoni olasz nagykövét leváltása, illetve igazságügyi miniszterre történt kinevezésének, valamint azoknak a rendszabályoknak, amelyeket az olasz kormány a bolzanói tartományban foganatosított.

A Le Jour és az Echo de Paris azt írják, nem tudni, felhatalmazással-e, vagy anélkül, Grandi londoni olasz nagykövét észszerű politikába kezdett, amellyel Párisban és Londonban sikert vélt elérni. A lapok értesülése szerint Grandi utóda Magistrati, Ciano gróf olasz külügyminiszter sógora lesz, vagy pedig Attolico jelenlegi berlini olasz nagykövét, a tengelypolitika megalapítója.

GRANDI SZERINT HITLEREN KIVÜL IS VANNAK ÁLLAMFÉRFIAK

A Petit Journal azt írja, hogy Grandi a fasiszta nagytanács ülésén emlékeztette Olaszország vezetőit, hogy még

Hitleren kívül is léteznek államférfiak a világon.

A Figaro úgy hiszi, hogy Grandi londoni olasz nagykövét leváltása a német kormány óhajára történt, abból az alkalomból, hogy létrejött a megegyezés a 225 ezer tiroli német áttelepítése ügyében.

IV. Mi történik

Bozen körül ?

LIBIABA MENNEK A NÉMET OSAPATOK

Az Excelsior alkalmi tudósítója Svájcban azt jelenti, hogy a Brennernél észrevehető csapatmozdulatok folynak, amelyeket titokban akarnak tartani. Gyarmati egyenruhába öltözött német katonaság tartózkodik Innsbruck és Grác környékén azzal a célkitűzéssel, hogy

Triesztn keresztül Libiába továbbítsák őket.

A lap megállapítása szerint az Innsbruck—salzburgi vasútvonalon az utóbbi napokban több élelmiszerszállító vonat közlekedett ismeretlen célkitűzéssel.

CÁFOLJÁK, HOGY TIROLBAN NÉMET KATONÁK VANNAK

Az Evening Standard külön tudósítót küldött Északolaszországba, hogy személyesen győződjön meg, mennyiben igazak azok a hírek, amelyek szerint az Alpoktól délre olasz területen német csapatok állomásoznak, s a külön tudósító most azt táviratozta Varsóból, hogy ezek a hírek a mesék világába tartoznak. Személyesen járta végig mindazokat a helyeket, ahol állítólag német csapatoknak kellene állomásozni, de sehol sem találkozott egyetlen német katonával sem.

ÚJABB MEGLEPETÉS VÁRHATÓ?

Az Epoque értesülése szerint Németország és Olaszország Bolzanóban nagyfontosságú katonai központot létesít, viszont az Ordre felteszi a kérdést, vajjon a jugoszláv határ közelében folyó hadmozdulatok nem fognak-e új meglepetéssel szolgálni és nem jelentik-e majd

a tengelypolitika sikereinek egyik újabb állomását?

NÉMETORSZÁGOT NEM ÉRDEKLIK AZ OLASZORSZÁGI KIUTASÍTÁSOK

Berlinből jelentik: A Havas iroda jelenti: Hivatalos helyen kijelentették, hogy a német kormány nem fog állástfoglalni a Felsőolaszországból kiutasított idegen állampolgárok ügyében. A német kormány ezt a kérdést olyan ügynek tekinti, amely kizárólag Olaszországot érdekelheti.

Roosevelt anyja Európába érkezett

Lé Havreből jelentik: Roosevelt elnök édesanyja megérkezett a le havrei kikötőbe, az Ile de France óceánjáró gőzösön. A hajóról való távozásakor beszélgetést folytatott a Havas iroda munkatársával és a következőket mondotta:

— Fiam teljesen egészséges és képes arra, hogy harmadszor is elvállalja az Egyesült Államok elnökségét, nem tudom azonban, hogy fiam milyen állásra helyezkedik, vagy pedig, hogy döntött-e már ebben a kérdésben.

V. LEGUJABB

Hír szerint már tárgyalások indultak meg Berlin és Varsó között

Varsóból jelentik: Lengyelország Chamberlain angol kormányelnök legutóbbi nyilatkozata után kész megbeszéléseket folytatni Németországgal Danzig szabadváros jogállásáról, de nincs kétség aziránt, hogy

nem hajlandó semmiféle tárgyalásokba belemeríteni fegyveres fenyegetések hatása alatt.

Varsóban megnyugvással tárgyalják ezt a lehetőséget és a lapok is megállapítják, hogy az

utóbbi időben

a lengyel üzletembereket Berlinben sokkal szívesebben fogadtatásban részesítették, mint ezelőtt.

Hír szerint Varsó és Berlin között már megindultak valamilyen formában a tárgyalások, bíznak abban, hogy ezek sikerrel fognak járni. A lengyel kormány hajlandó lenne a szabadvárosba rendelt népszövetségi főbiztost menesztetni, ha biztosítékot kapna arra nézve, hogy a lengyelek jogait tiszteletben fogják tartani.

Sietni kell a moszkvai tárgyalással, mert Molotov szabadságra megy

Párisból jelentik: A lapok moszkvai értesülése szerint Molotov, a Szovjet külügyi népbiztosa, néhány nap múlva többhetes szabadságra utazik. A lapok megjegyzik, hogy a moszkvai tárgyalásokat a lehető leggyorsabban be kell fejezni, ha csak nem akarják azokat ószire halasztani, a mikor mindent előlőrl kellene kezdeni.

A francia baloldali lapok hírt adnak arról, hogy a francia kormány a legutóbbi minisztertanács után elhatározta, hogy

Moszkvába küldi Gamelin tábornokot, a francia vezérkar főnökét, hogy lépjen személyes érintkezésbe a Szovjet vezetőivel. Ezzel szemben a Matin azt írja, hogy

francia felelős körökben túlkorainak tartják a hírt és egyelőre az a helyzet, hogy London és Páris között diplomáciai tanácskozások folynak és ezért

néhány napon belül a moszkvai tárgyalásokkal kapcsolatban semmi újabb lépés nem fog történni.

A jobboldali lapok azt írják, hogy Moszkva újabb követeléseit arra vallanak, hogy a szovjet kormány nem hagy fel imperialista politikával. Felteszik a lapok a kérdést, vajjon lehetséges-e az, hogy

a francia és angol hadseregek felvonuljanak Moszkvának kiszolgáltatásáért?

Olasz tiltakozás az alexandrettei szandzsák átengedése ellen

Rómából jelentik: Az olasz kormány ma közétette annak a jegyzéknek a szövegét, amelyet a külügyminisztérium diplomáciai úton juttatott el a francia kormányhoz. A jegyzékben az olasz kormány hivatkozik arra, hogy a sajtó útján értesült arról, hogy június 23-án a francia és a török kormány között az alexandrettei szandzsák átengedése tárgyában egyezmény jött létre. Az olasz kormány rámutat arra, hogy a kérdéses terület felett

Franciaország csakis mandatárius minőségben rendelkezhetett

és a San Remóban összegyűlt mandatáriusok talmak között részvétet Olaszország küldte is. Ezen az alapon

az olasz kormány ellentmondással él a megegyezéssel szemben,

mert szerinte a megegyezés ellentétben a mandátummal. Tekintve, hogy a sajtó közölte, francia kormánynak e tárgyban tett nyilatkozatait, az olasz kormány bejelenti, hogy

hasonló fenntartásokkal él ezen nyilatkozatokkal szemben is.

A kultuszminisztérium új rendeletben szabályozta a hitfelekezetek működését

Bucurestiből jelentik: A kultuszminisztérium nyilvánosságra hozta legújabb rendelkezését a hitfelekezetek működésére vonatkozólag. A rendelkezés értelmében szigorúan büntetik az olyan hitfelekezeti vezetőket, akik olyan tanokat hirdetnek, amelyek burkolatlan az állameszmé, vagy a jóerkölcs ellen, vagy a közrend ellen izgatnak. Minden olyan esetben, amikor kiderül a hitfelekezet jogtalan működése, az imaházakat bezárják és ugyanez a mód megengedik működni az olyan hitfelekezeti vezetőket, amelyek a minisztériumtól nem nyertek elismerést. Az imaházak bezárása azonban csak miniszteri rendeletre

történhet. Prédikátorok csak 30 évet betöltött polgári jogalknak birtokában lévő, legalább középiskolát végzett román állampolgárok lehetnek. A rendelkezés arra kötelezi a hitfelekezeti vezetőket, hogy a törvény megjelenésétől számított három hónapon belül a következő adatokat megadják a kultuszminisztériummal: A hitfelekezet tevékenységének székhelye, a hitfelekezet vezetőinek neve, foglalkozása, lakcíme, az imaház helye, hány imaház működik.

Ezzel kapcsolatban a kultuszminisztérium rendelte, hogy a jövőben a lelkészek csak rendában jelenhetnek meg a hittanórákon

A legrosszabb érettségi eredmény nem Temesvárotról volt

Az egyik bucarestii jelentés amelyet mi is közöltünk, arról számolt be, hogy Temesvárotról, a Diaconovici Loga liceumban működött érettségi bizottságnál mutatkozott idén az egész országban a leg-

rosszabb érettségi eredmény. Hiteles adatok alapján megállapíthatjuk, hogy ez a közlés nem igaz, a tényleges helyzetnek. A Diaconovici Loga liceumban ugyanis kilencvenöt jelölt vizsgázott ezek közül hatvanöt sikerrel tette el az érettségi vizsgát.

A jelölteknek tehát alig harmincöt százaléka bukott meg.

Valószínű, hogy a bucarestii jelentésbe hibásan szott be olyképpen, hogy a sikerrel vizsgázottak a megbukottak százalékárányát felcserélték. Diaconovici Loga liceumban vizsgázott jelöltek hát hatvanöt százaléka tette le sikeresen az érettségi vizsgát, ami nem lehet a legrosszabb eredmény.

A háztartási alkalmazottak jogai és kötelességei a berni kantonban

Bernből jelentik: A berni kanton kormányzó-tanácsa nemrégiben rendeletet adott ki, amely a háztartási alkalmazottak szolgálati viszonyait szabja. Az érdekes rendelet az alábbi intézkedéseket tartalmazza:

1. A háztartási alkalmazott köteles munkáját gondosan, legjobb tudása szerint elvégezni, magát házirendnek alávetni. Viszont joga van jó elbármíró és érdekeinek a házirend keretében való személynél tartására.

2. A munkaidő nem kezdődhet reggel hat órával előbb és nem tarthat tovább este nyolc óránál. A háztartási alkalmazott átméletlenül köteles elvállalni munkáján kívül eső többletmunkákat, ha ezeket egészséges veszélyeztetése nélkül el tudja végezni. Ha ez többletmunka huzamosabb ideig tart, akkor hosszabb szabadedővel, vagy bérpótlékkal kell kiegyenlíteni.

3. A háztartási alkalmazottnak kilenc óra szabadidő van éjjeli pihenőre való joga.

4. A háztartási alkalmazottnak hetenként valamelyik hétköznap délután négy óras szabadedőt kell adni. Ezenkívül minden második vasárnap délután másfél-kétórás szabadedőt kell számukra engedélyezni; a katolikus háztartási alkalmazottnak erre kell adni a lehetőséget, hogy egyik vasárnap a szentmise, a másikon a nagymise melessen. Az alkalmazottnak vasárnap délutánonként 4 óra kimenőt kell adni. Havonta egyszer ennek szabadedőnek délután két órák kell elkezdenie nélkül, hogy az alkalmazott este is köteles legyen szolgálatra.

5. Meg kell engedni, hogy a háztartási alkalmazott tanfolyamokra, vagy előadásokra járasson, az erre fordított időt azonban le lehet vonni a szabadedőből.

6. A munkaadó nem szabhatja meg, hogy az alkalmazott hogyan rendelkezze a szabadedőjével, ha nagykorú. De ha az alkalmazott elhagyja a háztartást be kell jelentenie a házasságonak.

7. Egy évi egyhuzamban eltöltött szolgálat után minden háztartási alkalmazottnak 14 napnyi szabadság jár. Ha a háztartási alkalmazott sürgős családi ügyek szolgálatának három napnál hosszabb megszakítására kényszerítik, ezt lehet levonni szabadságából. Hasonlóképpen tekintendő szabadságnak, ha a háztartási alkalmazott gazdáival együtt elutazik, vagy nyaralni megy.

8. A háztartási alkalmazott legkisebb fizetése frank. Ebbe beleszámít a lakás, ellátás, mosás és természetbeni juttatás, amelyet a háztartási alkalmazott élvez.

9. A háztartási alkalmazott kártérítéssel tartozik minden olyan kárért, amelyet szándékosan, vagy nagyfokú vigyázatlanságból okoz.

10. Az élelmezésnek a háztartás természetéhez alkalmazkodnia. A háztartási alkalmazott szobáján feleljen meg az egészségi követelményeknek: legyen egy ablaka, amely a szabadba nyílik és legyen benne egy ágy, amelyet egyedül használhat. A szobát nem fűtik, amikor télen az alkalmazott kint fűtött helyiséget kell rendelkezésére bocsátani.

Nem vezetett eredményre Franco és Ciano találkozása?

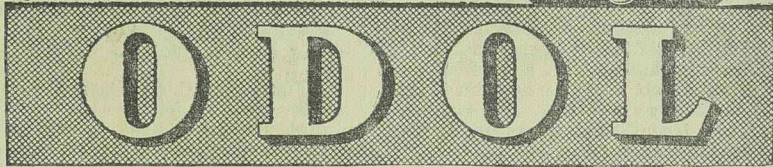
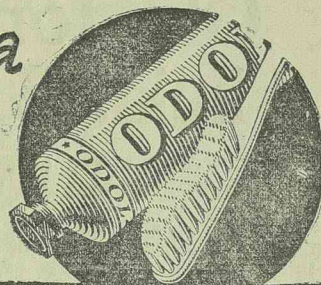
Sansebastianból jelentik: Franco tábornok és Ciano olasz külügyminiszter találkozásáról pénteken adtak ki hivatalos jelentést. A Havas iroda kiadott munkatársa tudni véli, hogy a találkozás nem járt pozitív eredménnyel.

Miért nem lehet az amerikai semlegességi törvényt elhalasztani

Rooseveltt a szerdai sajtóértekezleten kitérte, hogy rendkívül súlyos helyzet állt elő, ha a törvényhozás továbbra is halogatja a semlegességi törvény reformját. A jövő tavaszig nemzetközi válság pattanhat ki és ha törvényhozás ilyen körülmények között tárgyalná a semlegességi törvény módosítását, akkor annak a vádnak tenné ki magát, hogy valamilyen módon nem semleges.

A fog finom zománca

megkivánja a gondos ápolást egy tudományos elvek alapján előállított fogtisztítószerrel, mint amilyen az ODOL fogpép. Használjon tehát fogai mindennapi ápolásához ODOL fogpépet.

A Romániai Magyar Népközösség bányászati tagozatának tájékoztató közlése a községi tanácstagok választásáról

A belügyminisztérium ez évi június 17-én 9180. szám alatt kiadott rendeletével a községi tanácstagok megalakítását rendelt el, amely rendeletre való hivatkozással az egyes községi előjáróságok az elkövetkezendő választásokra vonatkozólag hirdetőmenteket bocsátottak ki, amelyekben felhívták a községi választókat, hogy a választói listákba leendő felvétel végett ez évi június 30-ig jelentkezzenek.

Választó: nemre való tekintet nélkül, minden községi lakos, aki román állampolgár, 30. életévét betöltötte, mezőgazdaságot és kézi munkát, kereskedelmet és ipart, vagy szellemi foglalkozást ténylegesen gyakorol, akire nézve a választói törvényben körülírt képességet megfosztó, vagy érdemtelenégi okok nem forognak fenn és legalább egy év óta a községi terhekhez hozzájárult (férjes nők ezen utóbbi feltétel alól fel vannak mentve, ha férjeik ezen idő alatt községi adót fizettek.)

Az idei évre a fenti jogosultsággal rendelkező községi választóknak, a foglalkozási ágak szerint elkészítendő választói névjegyzékbe való felvétel céljából, június hó 30-ig kellett jelentkezniük az illetékes primar előtt s az így elkészített választói listákat július 1-től július 15-ig bezárólag a községi előjáróságoknál kifüggesztették. Mindazon választóknak, akik bármely okokból a névjegyzékekből kimaradtak, jogukban áll a kifüggesztés utolsó napjáig, azaz július hó 15-ig contestációt beadni az illetékes járásbíróhoz, amelynek határozata ellen további 15 nap alatt lehet a törvényszékhez felfolyamodással élni.

A választás megejtését a falvakra nézve a megyei prefektus, a városra vonatkozólag pedig a királyi helytartó egy későbbi időpontban fogja elrendelni.

Minden falusi község 3, a város pedig 7 tanácstagot fog választani. Választható lesz minden választói jogosultsággal rendelkező egyén, akire a törvényben előírt összeférhetetlenségi okok nem forognak fenn. A jelölteknek majd személyesen és írásban kell beadniuk a jelölési kérésüket az illetékes járásbírósnál, legkésőbb 8 nappal a választásra kitűzött határnapot megelőzően s ezen alkalommal igazolniuk kell azt, hogy a választói névjegyzékbe fel vannak véve és hogy a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának a jelöléshez szükséges engedélyével rendelkeznek.

Minden magyar nemzetiségű testvérünknek egyelőre az a kötelessége, hogy a jelenleg kifüggesztve levő községi választói listából győződjenek meg arról, hogy tényleg fel van-e véve a választók közé, s abban az esetben, ha bármi okból kimaradt volna a neve a listából, július 15-ig feltétlenül éljen contestációs jogával, amire nézve népirodánk készségesen ad mindenkinek felvilágosítást és útbaigazítást.

Nemzettestvéri kötelessége minden jogosultnak, hogy magát a választók névjegyzékébe feltétlenül felvétesse, hogy majd a kitűzött községi választások alkalmával az arra érdemes és a közbizalomnak általánosan örvendő jelöltre adhassa, illetve adja le szavazatát.

Romániai Magyar Népközösség bányászati tagozata.

A japán minisztertanács megállapította követeléseit

Anglia ne támogassa Csang Kai Seket!

Tokióból jelentik: A japán kormány csütörtökön délelőtt rendkívüli miniszteri tanácsülést tartott, amelyen egyhangúlag jóváhagyták Arita külügyminiszter jelentését az angol-japán értekezletet illetően. A Domei-ügynökség jelentése szerint Arita jelentése alapvető kéréseket tartalmaz a tiencsini konfliktus elintézésére. A japánok követelése — hír szerint — a következők:

1. Anglia hagyjon fel a Csang-Kai-Seknek kedvező japánellenes politikájával.
2. Angol-japán együttműködés Tiencsinben úgy politikai, mint gazdasági téren a rend fenntartása érdekében.

ANGOLELLENES IZGATÁS TOKIÓBAN

Tokióból jelentik: A japán főváros uccáin falragaszokat helyeztek el, amelyeken a következő jelszavak álltak:

„Üssétek arcul Angliát! Le Nagybritanniával! Anglia Csang-Kai-Sek örangyala!”

ÚJABB SZOVJET-MONGOL TÁMADÁS

Tokióból jelentik: Mint a nyugatmandzsúriai Balhagból jelentik, csütörtök hajnalban kétszáz mongolszovjet csatakos tüzérség támogatása mellett sikertelen kísérletet tett arra, hogy átkeljen a Khalka folyón. A japán mandzsú csapatok a támadókat visszaszorították a határon túlra.

SLÁGER PREMIER! Ma, péntektől kezdődőleg Errol Flynn, Olivia de Havilland, Rosalind Russel slágerfilmje, Kertész rendezésében

A négyes fogat

Olaj tör fel a földből a bibliai Szodoma helyén

A palesztinai nyugtalanság mögött harc dul a petróleumkoncesszióért. A világ egyik leggazdagabb forrása a Szentföld legdélibb pontja

Jeruzsálemből jelentik: Palesztina szegény nyersanyagban. Eddig egyetlen jelentős kitermelési forrása a Holt tenger volt, amelynek mérhetetlen kálium anyagát a Palestine Potash Company termeli ki. Muniógyártásra használják a kálium-nátrium sókat és ezért dolgozik az üzem teljes huszonnégy órát. Ezen felül nincs Palesztinában egyéb kőnél és homoknál. Ahol a zsidó kolonizáció jutott el, a homok és a kő átváltozott termőföldre. De az ország többi része sivatár, kopasz, szomorú.

Mégis jelentős egy szempontból: itt nyílik Szuez, idevezet a mossuli petróleum,

itt az átjárás három kontinens között.

Ezért van az, hogy ha csak valami kis megmozdulás történik az országban, ömlik ide a pénz, minden irányból. Sokan szeretnék megfigyelni magukat három világrész bejárójánál.

A LEGKÉNYESEBB STRATÉGIAI PONT

A három évvel ezelőtt kezdődött arab forradalom olyan időben kapott lángra, amikor ezek a nemzetközi problémák igen éles konfliktusokba keverték az érdeklődő hatalmakat. Abesszinia, Spanyolország, Palesztina — szinte egyidőben váltak hadszínterré. Ugyanazon problémák és majdnem ugyanaz a sors is érte a három országot. Csakhogy ez a „majdnem” Palesztina számára igen jelentős valami. Az angol kormányoknak voltak érdekei Spanyolországban és Abessziniában. Palesztina azonban nemcsak szövetségi érdekhálózat láncszeme a birodalom számára.

Palesztina a birodalom védelmi vonalának szervezete.

Ezért az egyetlen ország Palesztina, ahol az angol kormány lényeges koncessziókat ellenfeleinek nem tett. A Fehér Könyvet idegcsillapítóként igyekeznek beadni a nyugtalankodó arab tömegeknek, de nem gondol komolyan döntő változásokra.

Palesztina legdélibb pontja Akaba. Az ország déli része egyenlő szárú háromszög formájában fut le a Vörös-tengerig. Közvetlenül a Szuez-csatorna mögött fekszik az ezer lakosú arab helység, szubtrópusi klímájával, az öblében horgászó egy-két halászcsonakkal és egy-két angol hadihajóval. Most már nyílegyenes út vezet le ideig a Palestine Potash Company déli munkateleptől.

Ezt a telepet Szodómának hívják. A bibliai bűnös város ez, melynek helyébe már épülően a Potash Company zsidó munkásainak modern munkatelepe.

Szodoma és Akaba között szép stratégiai út szalad le. Majd, ha Akaba kikötője kiépül, innen indul a nátrium só is és innen szeretné Anglia ellátni azokat a hajókat petróleummal, melyek a Perzsa öböltől Szuezig vigyázzák az angol birodalom érdekeit a Vörös-tengerig...

A petróleum azonban csak Haifaig fut el, az Iraqui Petroleum Company 11 angol mérföldnyi hosszúságú vezetékén. Haifán a földközintengeri flotta kap kóralajat. Itt épül most a hatalmas méretű petróleumfinomító, mely háromezer embert foglalkoztató nagyüzemnek készül. Innen látják el a szárazföldi hadsereget és a repülőrajt benzinnel. És itt a Ruttenberg-villamosmű tengerparti telepén szárazföldi kis mélykikötő épült. Miért? Azt mondják,

ebben a kis kikötőben kapnak majd áramot a tengeralttjárók akkumulátorai.

KÉT RÉSZVENYTÁRSASÁG

A másik terv: Haifatól Akabáig kell vezetni a Pipe Line-t, a petróleumvezetéket.

Ez a terv is elhalt csendesen. Mert mindkét esetben olyan rendkívül nehéz építési problémát kellene megoldani, ami időben és pénzben túl nagy áldozatot jelentene. Palesztina a világ legtarkább alkatú országa, ahol a 800 méteres magasságok a 400 méteres tengerszínalatti mélységekkel 30-40 kilométerenként váltakoznak. Ilyen csatorna- vagy vezeték-építés a Jezreel völgyében volt megvalósítható, ott pedig már megvalósították. Ezen a gazdag zsidótelepülésen keresztül vezet ugyanis a mossuli vezeték.

A tervek elhaltak. Közben pedig a zsidó szervezetek viz után kezdtek kutatni az Akaba felé hegyesedő egyenlőszárú háromszögben, az úgynevezett Negeven. Furtak víz után, hogy ezt a puszta is termővé tudják változtatni, mint a Sáront, Somront, a Jezreelt, vagy Dél-judeát.

Fürni kezdett a palesztinai kormány is. És egyszer csak rendelettervénnyel jelent meg, mely eltiltotta magánosoknak a fúrást az egész Negeven és az egész tengerparti zónában bizonyos mélységen alul.

A mossuli petróleumtársaság, az Iraqui Petroleum Company szintén fúrásokat kezdett, főleg a tengerparti zónában, az északi Chani-takolóniától valamivel délre, egészen Gazaig, az egyiptomi határig. Nagy összegeket fektettek bele a fúrásokba.

És megalakult csendesen egy új részvénytársaság. Neve: Petroleum Development (Palestine) Ltd.

A részvénytársaság igazgatói azonosak az Iraqui Petroleum Company (röviden: IPC) igazgatóival.

A Holt-tenger transzjordániai partjáról tompaorrú félsziget nyúlik be. Sós, természetlen földdarab. Ugyanilyen alkatú a föld Szodoma környékén is. De a geológusok érdekes dolgokat észleltek ezeken a sós, természetlen területeken. A jelenséget petróleumlápnak hívják.

A föld felszínére törő olajpocolyák ezek, amelyek annakidején, Mossulban is észleltek és amelyekből a hatalmas iraki petróleummezők születtek meg. Ezek a földek telekkönyvileg a Palestine Potash Company (röviden: PPC) tulajdonai. És rövidesen új részvénytársaság alakult Palesztinában. Neve: Palestine Mining Company. Ennek az új alakulásnak az igazgatói viszont azonosak a PPC igazgatóival.

HARC A KONCESSZIÓKÉRT

Palesztinában lángol a forradalom, de az álláspont az, hogy „nem veszik észre”. A társaság sem veszi észre. Az IPC és a PPC között fegyverpogóság zajtót fedezett szíriai harc indult meg a petróleum-koncesszióért, az IPC-nek szerzett jogai vannak, még Irakkban. A PPC-nek komoly érdemei vannak a birodalom puskapor-ellátása körül. Igen erős a másik mindkét oldalról.

1939. februárjában a Petroleum Development (Palestine) Ltd., azaz az IPC 11 terület kiaknázására koncessziót kapott. A terület Gazától szinte Szíriáig nyúlunk fel. Déljúd, Sárón, Somron és a galileai partvidék. A társaság 1940 márciusáig köteles megkezdeni a fúrásokat.

Utána még három hónapig tartott a küzdelem. A legfontosabb, a legértékesebb nem a tengerparti zóna. Ott bizonyos helyeken 300-400 méter mélységben bukkantak petróleumgázra. De a holttengeri felszíget és Szodoma körül petróleum lápokát találták. Itt biztos meg az, aki megkapja a koncessziót.

Vége, június 19-én aláírta a palesztinai kormány az új koncessziókat erre a két területre. A két koncesszió értéke körülbelül ugyanannyi, mint a másik tizenegy együttvéve. Szómon ítélet...

A Palestine Mining Syndicate, a Palestine Potash Company testvérvállalat kapta a Palesztina legértékesebb petróleumkoncesszió társaság 1940 áprilisáig köteles megkezdeni a fúrásokat.

Palesztina harcra a nemzetközi petróleumháború egyik részé

és ezért ma már a pénz nemcsak ideömlik, nem egészen délre, az összes arab államok amelyek befolyásolhatják a palesztinai arab megeket. Ma Palesztina bekapcsolódik a hárcba, amely évtizedek óta tart a petróleum bőséget és a petróleumban szűkölködő országok között.

Igy válik a kis stratégiai ország — nyílt ország. És így fog alighanem rövidesen rendet teremteni Anglia Palesztinában. Szentföldről és Bibliáról fog beszélni és Akaba, valamint a hadihajók nyersolajellátás fog gondolni. De rend lesz...

Julius 23-án „közel” jut a Mars a Földhöz

Sikerül-e összeköttetést teremteni a Mars lakóival? Érdekes angol kísérletek

Londonból írják: Az angol rövidhullámú rádióamatőrök száza már hetek óta a legnagyobb izgalomban élnek. Izzalmuk oka az, hogy az idén

a Mars bolygó „alig” 58 millió kilométerre fog járni a Földtől.

Az angol rövidhullámú rádióamatőrök azt remélik, hogy a Marsról rádióüzeneteket küldenek a Földre, másrészt az öt kontinensen dolgozó földlakóknak

sikerül érintkezésbe lépni a Marslakókkal.

A Mars 15. szeptemberéig nem jött ilyen közel a Földhöz. 1924 augusztusában, amikor a rádiózás még gyermekipókból jött, már sokszáz lelkes rádióamatőr ült egész éjjel a gépénél, lesve hogy

sikerül-e felfognia a Marsról érkező esetleges jeleket.

Ötvennyolcmillió kilométer óriási távolságnak tűnhetik fel de a rádióhullámok ezt a fantasztikus távolságot három és fél perc alatt tudnák áthidalni, úgy, hogy legalább elméletben meglesse a lehetőségre, hogy a Föld érintkezésbe lépjen a Marssal.

Az angol rádióamatőrök vezetője szerint

a tíz méteres ultrarövid hullámhossz lenne a legalkalmasabb a bolygók közti rádiózás megvalósítására.

Az egyik kiváló angol rádióamatőr, akinek állomásjele G6BW, elmondta, azt is, hogy több társával egyetemben önmaga is megpróbálkozott már 10 méteres hullámhosszon üzenetet küldeni a Marslakóknak.

Választ ugyan nem kaptak, de tudják, hogy leadásaik áthaladtak a Heaviside réteg félelmetes híri E rétegén is. A leadásoknak itt azután nyomon szeltek. Tulságosan optimisták lennének, ha azt állítanák, hogy üzenetüket megkapták a Marsson, de mindenesetre egész nyáron folytatják a ki-

sérleteiket és különösen július 23-án dolgozik lamennyi rádióamatőr a 10 méteres hullámhosszon mert ekkor lesz a Mars a legközelebb a Földhöz.

Tizenöt év előtt, amikor 1924-ben a Mars szétén igen közel járt a Földhöz, egy vállalkozó slemű angol

rádiótávíratot adott fel a Marsba.

Az angol posta vállalta a rádiogram leadását szavankint másfél shilling rádiótávírat díjat tett be a sürgönyért. Az angol posta a díjnyújt megjegyezte, hogy: „A kézbesítésért felelőssé nem vállalunk”.

Az idén az angol posta nem vállalt hasonló díjleadásokat, mert arra az álláspontra helyezték, hogy az angol posta nincs érintkezésben semmiféle bolygóval. A rádióamatőrök számának növekedése és az egyre tökéletesedő amatőrfelkészítés felelőssé teszik a posta bekapcsolását.

Az angol rádiótársaság, a B. B. C. nem kísérletet arra, hogy a Marssal érintkezésbe lépjen, de vezetője megjegyezte, hogy „igazán nagy elhamarkodott dolog lenne, ha valaki azt állítaná, hogy nem lehet a Marssal rádióösszeköttetést teremteni”.

Tizenöt esztendő előtt is voltak már rádióamatőrök, akik primitív gépeikkel üzeneteket küldtek Marsba. Különböző vélemények szerint a 30.000 méteres hullámhossz lett volna a legalkalmasabb Mars elérésére. A tudomány azóta már megápitotta, hogy ilyen hosszú hullámok

nem is tudnák áttörni a Föld és a Mars között lévő ionizált rétegeket.

A mai rádióamatőrök az ellenkező végletbe csapnak, amikor 10 méteres ultrarövid hullámhosszon próbálnak érintkezésbe lépni a Marssal.

Felhős Hegyeiktől délre

Talunk egy kis földrajzot...
A Tibetet Dél-Kínától elválasztó óriási hegy-
na amely magasabb, mint az Alpok, Yün Ling
A hegy nevét angol helyesírással irtam; a
magyar kiejtése Jun Ling. (Az angol az u fölé
sz két pontot, hogy ezt a betűt ne olvassuk
nk, se a-nak). Yün Ling magyarul annyit
mint Felhős Hegység. A tőle délre elterülő ki-
tatomány neve, Yün Nan, annyit tesz, mint
Felhős Hegyeiktől délre". A kínai név magyaros
es: Junnan. Ide akarja Csang tábornagy, Ki-
lálóra betelepíteni az Európából kiülőzött
5k.

Mitán ez a vidék nemcsak a Felhős Hegyek-
éb van, hanem egyszerűen „az Isten háta
ti is, — róla értesüléseket beszerezni nem
Yün Nan Kína legközelebbi kikötőjétől,
ingtól ezerkétszáz kilométerre van — lég-
in, a kínai birodalom délnyugati sarkában;
ők itt nem dolgoztak soha és népszámlálást
ndeztek. Könyvtáram kínai sarkában két
önzészem az idevágó adatokat, míg abba
yembe jutottam, hogy Yün Nanról egyetmást
matok... Mondhatom: nagy méreg az olyan
önnyvet olvasni, aki csak azt írta le, hogy
ang hány láb magasságban van a tenger
lett és hogy hány Fahrenheit fokot muta-
nómérő, mikor utazók Csucsing városának
belépett. Viszont, a hittérítők arról szá-
be, hogy hány hívük van és hány lenne, ha
várná őket szent munkájukban a többi fele-
konkurrenciája.

Kínai kormány hivatalos adatai szerint Yün
rtomány területe 146.680 angol négyzetmér-
az háromszor akkora mint Magyarország;
ak száma nyolcmillió. A franciák tizenkét-
becsülik a tartomány lakosságát; W. Rock-
nban, aki sokáig volt az Egyesült Államok
Kínában, azt mondja, hogy Yün Nan lakos-
m lehet több kilencmilliónál.

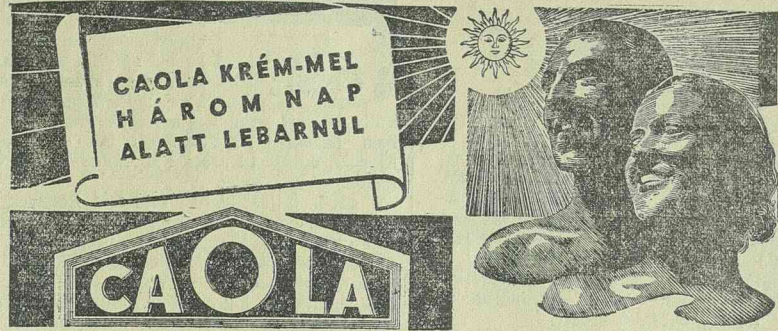
utolsó európai, aki átment ezen a tartomá-
ereira angol tábornok, kinek feljegyzéseit
tibeti utazó, Younghusland adta ki, tizen-
ezelőtt mindössze csak ennyit írt Yün
„Ez a vidék nagyon festői, de nagyon
csupa vörös homokkő mindenütt, kevés
és cserjével. Szűk völgyekben rizs terem;
völgyek a síkságra nyílnak, ott nagy vá-
annak”.

ez aligha fogja vonzani a zsidókat a Fel-
nyek lábához... Azonban egy másik angol,
bert Douglas azt írja könyvében, hogy Yün
vélhető földjének harmadrészét mákot ter-
éinnen látják el ópiummal nemcsak Kínát,
a tőle délre fekvő országokat is. Ópiumban
esetre óriási üzlet lehet, de talán egy év ter-
pen is... Yün Nannal, északról, szomszéd-
n, mely Kína tizenyele tartománya közül
szdagabb.

Yün Nan tartomány népe nagyon vegyes száz-
bőféle népfaj el itt s az emberek száz nyel-
völzének. Kínában ezt a tartományt kebele-
egutójára, — kétezer évvel ezelőtt... Két-
Kínában körülbelül annyi, mint a „tegnap”...
népfajok, melyeket se a kínai, se a mongol,
ndszu nem bírt se kiirtani, se leigázni, úgy-
mind ide húzódtak a Felhős Hegyek lábá-
kor a kínaiak ősei négy-ötezer esztendővel
ak Turkesztánból kelet felé, meglehet, hogy
o hasonlítottak a mi négy-ötezer évvel ezelőtt
éinkhez, de azóta százféle más fajjal keve-
és ma már ugyancsak elűntek tőlünk. Mi-
elsős kinaiak a tibeti fensíkről leszállottak a
folyó völgyébe, akkoriban ott a miao nép
úr. Ez az őslakosság az évezredek folyamán
tovább húzódtak délre és ámbár a XVIII.
végén, egyik felkelés után a kínaiak min-
t megölték, aki csak kezükbe került, mint-
mincezer miao ma is él még Yün Nan hegy-
n. En csak fényképekről ismerem őket; ne-
tűnt fel, hogy a miao nők nem olyan egy-
tt ruhát viselnek, mint az összes keletázsiai
hanem kabátját és olyan ráncos szoknyát,
magyar lányok és menyecskek.

Hidőszert egyetlen iparág virágzik Yün
n: a rablás. A kormány időnként katonasá-
d ki a rablók megfékezésére, de ha a kor-
velfeledkeznek róla, hogy katonáinak zsoldot is
s, a katonaság rabol. Ezen a kormány úgy
segíteni, hogy a régi rablókól szervez uj-
rságot, a katonáiból lett rablók ellen. Azon-
közbiztonságot hamarosan meg fogják terem-
nihelyt a kínai birodalom sulypontja nyu-
kerül, mert enélkül az ország természeti kin-
em lehet értékesíteni és fennforog az a ve-
hogy Yün Nanra, ha saját kormány elha-
gja, rá fogja tenni a kezét vagy az angol
francia.

Yün Nan rendkívül gazdag szénben és vasban;
n a legtöbb és legtisztább réz-érc; Bolivia
n a világ második nagy óntelepe. És ez a
ny egy a csodálatos „tung” fa hazája, melynek

A sajtószabadság másfél százados jubileuma

A nagy francia forradalom ujságai és ujságírói

A nagy francia forradalom százötvenedik
évfordulóját üljük ma. 1789. július 14-én ostro-
mlta meg a lázadó francia nép a Bastille-t és
a börtön leomlása után az ideák is megszaba-
dultak bilincseiktől, a sajtószabadság is kivirult.
A franciáknak igen nehéz írnia, mert a nagy
tárgyak megbeszélése nekünk tilos — írja az
ő ódon stílusában még a tizenhetedik század-
ban La Bruyer. De egyetlen csapásra más lesz
a helyzet, amint beköszönt a forradalom. Egy-
szerre, mint a földből, nőnek ki a legkülönbö-
zőbb ujságok, hangos lármaikkal felverik az
uccákat éjjel-nappal a teli torokból ordító
rikkancsok. A nap huszonnégy órája nem lenne
elegendő, ha az ember mindazt el akarná ol-
vasni, amit a közönség épülésére írnak, —
eséli feljegyzéseiben egy kortárs. Tulajdonkép-
pen

a forradalommal kezdődik az igazi ujság-
írás, a sajtó modern korszaka.

Es köszönhető ez elsősorban Mirabeau gróf-
nak, aki a sajtó és sajtószabadság megteremtő-
je volt Franciaországban. Ő merete azt megten-
ni, amihez előtte senkinek sem volt bátorsága,
hogy kiadott egy lapot a kormány minden ag-
gályoskodása és tiltakozása ellenére.

A „Rendez” ez volt az első lapja, majd en-
nek betitása után még nagyobb népszerűsége
tett szert, az általa alapított „Provencei Hir-
adó”. Ujságíró volt ő a legmaibb értelemben,
azonkívül különösképpen bírt azzal a tehetsé-
gel, hogy ujságírói talentumokat felfedezzen
és azokat a sajtó szolgálatába állítsa. Legkitű-
nőbb felfedezése volt az összesek között Brissot.
Ő volt

az első igazi nemzetgazdász és külpolitikus,

ismerte a viszonyokat és hangulatokat Európá-
ban és amellett igazi ujságíró volt a kisujja
hegyéig. Nekirohant a párisi játékarlangok-
nak, állást foglalt irodalmi, művészi kérdések-
ben, s a nap eseményei közül a legfontosabbak
mindig megragadták figyelmét, különösen mi-
kor a maga gazdája lett, mint a „Francia ha-
zafi” szerkesztője. Mirabeau másik legnevezte-
sebb kretúrja volt a rendkívüli szépségű
André Chenier, akit úgy innepezt, mint egy
primadonnát a „Párisi Napló” közönsége. Ez a
vérbeli költő mindvégig megtartotta azt az ün-
nepélyes és előkelő hangot, amely a forradal-
om nagy lapjait az első években jellemezte.
Eme nagyszerű új hangok közepette természet-
esen hamarosan búcsút mondott a léteke a
szegény hivatalos, tekintélyvesztett „Gazette”,
amely még

a Bastille lerombolásáról sem mert tudó-

mást venni, mert ez hatósági engedély nél-
kül ment végbe.

Helyét óriási példányszámban megjelent „Moni-
teur vette át, az egyetlen ujság, mely fennmar-
radt, habár számtalan névváltozatot kellett
idáig megélnie.

Ezek voltak a céltudatos, a viszonyokhoz
mérten nyugodt hangnemből megírt lapok.
Azonban voltak olyan ujságok is, amelyek na-
ponta tobzódtak a vérben. Így különösképpen
a „Népbarát”, amelyet az állandóan tajtékozó,
habzó szájú Marat irányított. Marat, mint hir-
lapíró az ő vad ösztöneivel egy nagyszerű fel-
fedezést tett, amely példaadóvá vált a későbbi
ujságírás számára is. Egyszer elmondotta,
hogy ő

olyan, mint a levélszekrény, amelybe min-
denki betesz a maga panaszát.

Akinek pörös baja van, a Népbaráthoz fordul,
akinek baja akadott egy hivatalban, a Népbarát-
nál panaszolja el, ha egy asszony összeveszett
az urával, a Népbarátot kéri fel bírónak és így
tovább. Marat lapjában keletkezett először egé-
szeren szoros kapcsolat a szerkesztőség és az olva-
sótábor között. Később mindenütt alapelve lett
az ujságírásnak és legfontosabb törvénye ma
is, hogy a közérdek védelmezője legyen, még a
magánéletnek is, minden változatában.

Támadt azután még egy egész sereg véres-
szájú lap, azonban egyik sem volt olyan vesze-
delmes, sőt határozottan zsaroló célzatú nyom-
tatvány, mint a „Duchesse atya”, amely atyai
mivoltát megcáfolyva, valóságos rettegést kel-
tett minden számának megjelenésével. Nem
lett volna igazi forradalom a francia forradal-
om, ha nem jut sajtójában szóhoz a legelső-
mesebb francia vonás, a szatira. Gúnyolódók,
tréfálkodók akadtak bőven, ide sorolhatók el-
sősorban remek szellemességük révén; a Lám-
pás, a Hazafiak tribünje és az Apostolok csele-
kedetei, amelyeket minősíthetünk volna bár-
milyennek, csak apostolinak nem. De ki sorol-
hatná fel azt a számtalan ujságot, közlönyt,
amely a sajtószabadság felvirradás korszakában
megjelent? Külön tanulmányt kívánna ezek fel-
sorolása. Elegendő lesz megállapítani, hogy

a nyomtatott betű dáridója — habár időle-
gesen is — csakhamar véget ért.

Jött Napoleon. S ő egyetlen tollvonással véget
vetett úgy sajtószabadságnak, mint sajtónak.
Az ő idejében már csak a csekélyszámú hivata-
los lapok jelenhettek meg, amelyeknek az volt a
szerepük, hogy a katonák győzelmeiről és az
uralkodó bölcsességéről zengjenek dicsőnek.

(F.)

magjából a legfinomabb olajat sajtolják. Bizonyára
lesznek aranybányái is, mert folyóknak homokja
aranyban gazdag. Petróleumforrásai kiaknázatlanok.
Vannak széles völgyei, melyeket megölt a
csangcsi, a „mérgező gáz”, mely valószínűleg me-
tángáz...

A franciák tonkin gyarmatából vasút visz a
tartomány fővárosába, Yün-Nan-Fuba. A tarto-
mány délnyugati szomszédja Murma, angol gyar-
mat; az angolok is kiépítették már vasutjukat Yün
Nan egyik nagy városáig, Shun-Ningig. Ez a város
a Lan-Cang folyó mellett fekszik, mely a kínai te-
rületről Mekong néven Sziamba megy át. A Szal-
ven folyón az angol Rangoonba, a Mekongon a
francia Saigona kitűnő vízi útja van Yün Nan-
nak, — Hátsó-India két nagy kikötője kétségtel-

nül versenyezni fog a dúsgazdag „Hinterlandért”,
mihelyt megkezdik kincseinek feltárását. A fran-
ciák rengeteg pénzt öltek bele a Yün Namból egé-
szen Kantonig vivó vasútra, az angolok pedig az
idén fejezték be a Yün Namból Burmába vivó ezer-
ötötáz kilométeres autót-út építését.

Mindezekből a gondosan összegyűjtött apró
adatokból azt látom, hogy Yün Nan ma talán csak
annyit ér, mint amennyit Alaszka ért, mikor az
amerikaiak megvásárolták az oroszoktól hétémillió
dollárért. De a vásárlás után huszonhat év múlva ki-
derült, hogy Alaszka kimeríthetetlen kincsesbánya.
Nem hogy nem lehetetlen, de nem is valószínű-
len, hogy Yün Nan tartományból, ahova most a
zsidókat csalogatják a kínaiak, rövid idő múlva
szintén nagyon gazdag ország lesz.

= HIREK =

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Holnap tartja az Ujságírócéh olasz estélyét

Gyermekszépségsverseny szombaton délután a Lloyd-kertben

Holnap, szombaton este tartja a temesi Ujságírócéh nagyszabású gardenpartyját a Lloyd-kertben, mely az előkészületek után itélve városunk kiemelkedő társadalmi eseménye lesz. Az Ujságírócéh estélyét az ujságíróház alapjának a javára rendezi és azon rengeteg meglepetés lesz. A gardenparty már délután öt órakor kezdődik a Királyhimnusz hangjaival, melyet katonazenekar játszik. Azután ünnepélyes megnyitó beszédet Conciatu Iancu elnök mond, majd gyermekszépségsverseny kezdődik. A szépségsversenyen egytől öt éves gyermekek vesznek részt és a nyertesek szép ajándékokban részesülnek.

Este már kilenc órakor kezdődik a nagy gardenparty. A tündérieren kivilágított és feldíszített Lloyd-kertben szepentin és lampionerdők világvárosi gardenparty hangulatát varázsolják a közönség elé. Pontosan tíz órakor felröppennek az égbe az első tűzijáték rakéták. Tizenegy órakor kezdetét veszi az estély fénypontja az olasz est Schütz dr. ujjvárosi orvos, a híres tenorista ajkáról felsendül a Solemió dallama és a szerenádra a választ Tejncr Gitta adja meg, aki az erkélyről énekel vissza a hódolójának. Ezután Katona Berta, Szabó Böcsi Dóczy Ida és Franyó Lola énekelnek olasz dalokat. A műsor fénypontja a Barcarola száma lesz, a melyet az előbb felszólt öt nagyon szép hangú leány énekel. Az énekszámokat Bojinéané Kulesár Juliska operaénekesnő tanította be és az olasz estét is ő vezeti. Nem feledkezett meg a rendezőség olasz táncról sem, melyet Franyó Lola lejt el.

Ejfélt után nagyszabású bárműsor lesz, majd a kivilágított Begán gondolat állanak a közönség rendelkezésére és a feldíszített csónakokban mandolinzenekar hangjai mellett Velence lagunáin érezheti magát a közönség. A rendezőség Szalkbamaeskáról is gondoskodott s néhány leírt értékes tárgyakat nyer a résztvevő. Világposta is lesz. Az Ujságírócéh az ujságíróház tervrajzával levelezőlapokat bocsát ki, melyeknek segítségével nemcsak a Lloyd-kertben felállított postán levelezhet, de érvényesek a levelezőlapok kellő felbélyegzés mellett a nagy postán is és így ismerőseinek is kellemes emléket jelent az Ujságírócéh estélyén vásárolt levelezőlap.

Figyelembe véve azt a körülményt, hogy a kivilágított Lloyd-kertben mindössze 3.000 személy részére van hely, ajánlatos asztaloktól idejében gondoskodni, vagy korán eljönni. A beléptidj húsz lei és bizonyos, hogy a közönség olyan kellemes estét kap, melyről hosszú hónapokig fog mesélni.

— Mihai trónörökös Brioniban. Polából jelentik: Mihai nagyvőida trónörökös Elena, román királyi hercegnő kíséretében Brioniba érkezett, ahol hosszabb időt tölt.

— ÚJ HELYSÉGBEN A SAJTÓMINISZTERIUM SZERKESZTŐSÉGE. Bucarestből jelentik: A sajtó és propaganda minisztérium szerkesztősége eddigi helyiségéből a Matei Milo uca 9 szám alatti épületbe költözött.

— AZ ANGOL HADÜGYMINISZTER PARISBA UTAZOTT. Londonból jelentik: Hore Belisha angol hadügyminiszter Sir Cyril Newall, az angol aviatika vezérkari főnökének társaságában csütörtökön reggel Párisba utazott repülőgépen, hogy résztvegyen a július 14-iki ünnepségeken.

1789. július 14-én zajlott le a nagy francia forradalom egyik nevezetes eseménye. A párisi nép tüntetett az uccákon, majd a zsarnokság jelképe, a Bastille-börtön elé vonult, amelyet lerombolt a földig. Azt a teret, amelyen hajdan a Bastille állott, ma Concorde-térnek nevezik. Julius 14 azóta Franciaország nemzeti ünnepe.

1804. július 14-én született Benedek Lajos osztrák hadvezér. Magyar családból származott, de már gyermekkorában a bécsi katonai iskolába került, ahol teljesen el osztrákosodott. A katonai pályán hamar emelkedett és aránylag fiatalon tábornok volt már. Vitéz katona volt, nagy tekintélynek örvendett és a legénység szinte bálványozta. Mikor Ausztria Poroszország ellen 1866-ban hadat vivelt, csakis Ferenc József császár egyenes parancsára vállalta a vezérseget. Meg volt ugyanis győződve, hogy a porosz hadseregnek jobb a felszerelése és teljesítőképesége, mint az osztráké. A következők megmutatták, hogy neki volt igaza. Az utolsó pillanatban táviratilag ajánlotta a császárnak, kössön méltányos békét, de azt az utasítást kapta, vigye a dolgot döntésre. Königrátnél elvesztette a hadjáratot, mire őt tették meg bűnbaknak. A haditörvényszéki eljárást csakis Ferenc József utasítására szüntették be ellene. Élete végéig bántotta ez a méltatlan megalázás.

1814. július 14-én született Amerikában Colt Samuel, a revolver feltalálója. Úgyiszlóván gyermekkorában találta föl a revolvert, amelyet egyre tökéletesített és 1835-ben, huszonegy éves korában szabadalmat is kapott is rá. Amikor 1847-ben az Egyesült Államok és Mexikó között kitört a háború, az Egyesült Államok hadseregének ezer revolvert szállított, amely kitűnően bevált. Erre egyre-másra kapta a nagy megrendeléseket és hamarosan meggazdagodott.

1816. július 14-én született Joseph Ártur Gobineau gróf, neves francia regényíró. Mint diplomata sok helyen fordult meg és ez kihatással volt regényeire is. Bölcsészettel és történelemmel is foglalkozott. Gobineau volt az első, aki az árjafajok felsőbbiségét hirdette.

Gyermekszépségsverseny lesz július 15-én

A temesi ujságírócéh gardenpartyjának ünnepélyes megnyitója szombaton délután 5 órakor van! A megnyitót követően gyermekszépségsverseny kezdődik, melyen a legszebb, 1-től 5 éves gyermekek díjazásban részesülnek. A gyermekek részére pommlóvokról és egyéb szórakozásokról gondoskodik a rendezőség. A gardenparty színhelye a Lloyd-kert!

— ZOG ALBAN EXKIRALY RIGABA UTAZOTT. Varsóból jelentik: Zog volt albán király családjával csütörtökön reggel Varsóból Rigába utazott.

— Tilea, londoni követ teát adott a diákok tiszteletére. Londonból jelentik: Tilea, londoni román követ és felesége kedden délután teát adott az angol fővárosban tartózkodó román diákok tiszteletére. Az összejövetelen résztvevő több neves angol személyiség, különösképpen írők, tanárok, ezenkívül jelen volt Vacarescu Elena, aki jelenleg Londonban tartózkodik.

— ÖSSZESEKÜVES A SZLOVÁK KORMÁNY ELLEN. Pozsonyból jelentik: A szlovák rendőrség házkutatást tartott a fiatal szlovákok egyesületének székhelyén és megállapította, hogy ezek a szlovák kormány elleni röpiratokat terjesztettek, titkos összejöveteleket tartottak. Tíz egyént letartóztattak.

— Gyászistentiszteletet tartanak Maria királyné emlékére. Bucarestből jelentik: Július 18-án lesz néhai anyakirályné elhalálozásának évfordulója és ez alkalommal Baliciban gyászistentiszteletet tartanak, amit maga Nicodim pátriárka celebrál. A pátriárka nyomban a gyászünnepség után lasiba utazik.

— Benes, volt elnök Amerikából Londonba utazik. Newyorkból jelentik: Benes Ede dr., volt csehszlovák köztársasági elnök felesége társaságában tegnap a Washington nevű hajón elindult Londonba. Benes dr. több hónapig tartózkodott az Egyesült Államok területén, ahol előadásorozatot tartott a demokráciáról és annak jövőjéről. A volt köztársasági elnök elfogadta a csikágói egyetem meghívását és most azért tér vissza Európába, hogy télen végleg elhagyja Európát és elfoglalja a csikágói egyetem számára biztosított katedrát.

Tusnádfürdő

Erdély gyöngye

Klimatikus gyógyhely, 665 méter a tenger színe felett, és fenyvesek között. Kényelmes gyorsvonat-összeköttetés, 50%-os kedvezmény a R. Vasúton

KOZKÁSPENSIO

SEBŐ IMRÉNÉ vezetése mellett Teljesen új épület, modernül berendezve, kivételül az Ólt partján. — Saját strand-dő. — Magyar és francia konyha. — Polgári árak. — Családi otthon.

A teljes penzióban bennfoglaltat: négyszeri étkezés, reggeli, uzsonna, vacsora, lakás és figyelmes szolgálat.

KIVANATRA ORVOS ALTAL EXŐR DIETIKUS ÉTKEZÉS

— Az olasz propaganda miniszter Münchenben. Berlinből jelentik: Alfieri, olasz propagandaügyi miniszter július 14-én Münchenbe érkezik, Göbbels német propagandaügyi miniszter meghívására és részvesz a „német vérszet” napján. A két propagandaügyi miniszter ez alkalmat felhasználna, újból felvesz tárgyalásokat, amelyeket néhány héttel ezelőtt Bécsben kezdtek meg.

— Megőrült a kigyótól. Bucarestből jelentik: A saratmegyei Costesti községben nem sokkal ezelőtt történt, Dumitru Petre, fiú suhan a kora délutáni órákban a szomszédjébe feküdt le aludni. Miközben aludt, kigyó egy döglött kigyót fontak a nyaka alá. Amikor Petre Dumitru felébredt és megpillantotta nyakán a kigyót, félelmében őrlőn kezdett. Kórházba szállították, ahol ápolás alatt volt.

— Az angol légi-flotta újabb franciaon útra készül. Londonból jelentik: Az angol légi-flotta nagyban készül a Franciaország felé újabb repülésre. A kedden reggel végrehajtott teljesítmény, szakkörökből származó eredmény szerint kitűnőnek bizonyult és most már van szó, hogy ezer angol repülő géppel tozson francia területen. Franciaország különböző stratégiai pontjait leszállás nélkül a ják megközelíteni, miközben tereptanulmányokat folytatnak.

— Negrin, volt spanyol miniszter Franciaországban. Newyorkból jelentik: Negrin, volt spanyol miniszterelnök kétheti tanulmányútra utazott a Normandie óceánjáró délután Franciaországba utazott. A volt spanyol miniszterelnök az Egyesült Államok és Mexikóban tanulmányozta a még Franciaországban levő spanyol marxista menekülte vándorlásának lehetőségeit.

(—) HALÁLOZÁSOK. A temesvári temetőben a következő halálozásokat jelentették be: Stefanovics István gyárvárosi 69 éves, asztalos, Graure Mária 40 éves, Constantin E. bet 17 éves.

(—) SZÜLETÉSEK. A temesvári anyakönyv hivatalban a következő születéseket jelentették be: Wilhelm Sándor iparossegéd Sándor nevű fia, lancovicu Aurel borbélysegéd Nicolae nevű fia, Ács.Sánta Géza gyárimunkás Attila nevű fia.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLTATÁSA

Pénteken, július 14-én a szolgálati beosztásuk szerint:

— I. kerületben a 10 Mai utcában levő Berg gyógyszerár.

— II. kerületben a Traian téren levő Gyógyszerár.

— III. kerületben a Miron Costin utcában levő Merkle gyógyszerár.

— IV. kerületben a Gen. Dragalina téren Craiciu gyógyszerár.

— V. kerületben a Corvin gyógyszerár és kisdand Panajoth Ernő gyógyszerára állandó szakai szolgálatot tart.

Mozi

MŰSOR:

PÉNTEK, JULIUS 14.

APOLLÓ: Reggeli kettesben (angol film) tescsi csempészek (angol film)

CAPITOL: A haldudrás (német film).

RIVOLI: Rapszodia (angol film)

SCALA: A négyes fogat (angol film)

— **Öngyilkos ezredes.** Bucurestiből jelentik. Vasile Mitrescu 55 éves tartalékos ezredes leugrott a kórház második emeletéről és ottan maradt a földön.

— **GYILKOSSÁG A FÖLD MIATT.** Iasiból jelentik: A Iasi közelében levő Cetiveni községben Nica és testvére Vera rég óta ellenséges viszonyban voltak fivérükkel Alexandruval egy örök földdarab miatt, amelyet nem tudtak egymászt elosztani. A testvérek a mezőn találkoztak, a Nica heves veszekedés kezdődött közöttük. Ion Nica egy bottal támadt fivérére, aki viszont baltával vette magát támadójára. Vera Nica a kezében lezárlóval rohant Alexandru nevű fivérére, akit a Nica szoros értelmében lefejezett. A gyilkosság után a testvérek elmenekültek, de a csendőrök elfogták a letartóztatották őket.

— **Nemzetközi valutaügyi értekezlet Birminghamban.** Londonból jelentik: A nemzetközi valutaügyi bizottság Birminghamban ülést tartott, amelyen megállapították, hogy a közép- és kelet-európai kisebb államok, amelyek valutáját nemzetközi kiegyenlítési egyezmény szabálya, csak kétoldali eszerendszer szerint fejleszthetik árukereskedelmüket. Azt ajánlja a bizottság, hogy a szabadabb valutájú államok, a kisebb közép- és kelet-európai országok pénzügyi talpraállitásának kérdését közösen tanulmányozzák és nyújtsanak részükre újjáépítési tervet, valamint kössenek velük kereskedelmi egyezményt.

— **A MEGSZÜNT KÖZÉPISKOLÁK TANÁROINEK ÚJ BEOSZTÁSA.** A közoktatásügyi minisztériumban holnap, szombaton kezdődik a tanügyi felügyelők értekezlete, amelyen határoznak a megszünt középiskolák tanárainak új beosztásáról. A temesi helytartóság részéről Evutian Sabin tanügyi vezérfelügyelő vesz részt az értekezleten.

— **A NEMZETI BANK FÉLMILLIÓ LEI ARTÉRIKÉT KÖVETEL EGY VALUTACSEMESZESSEL VADOLT SZATMÁRI KERESKEDELTŐL.** A zombolyai vámtisztviselő az elmúlt év szeptemberében tízezer dinárt, tizenháromezer lejt, háromszáz hollandi forintot, ötszázötven dollárt és egy palesztinai fontot találtak Wertheimer Sámuel szatmári kereskedő ruhájában és csomagjaiban. A goszláviába utazó kereskedőnél zenkivül még több, mint ötven darab aranyérem és számos csekk volt. Az esetről jegyzőkönyvet vettek fel és Wertheimer Sámuel ellen megindult az eljárás. Az ügyet tegnap tárgyalta a temesvári törvényszék. A tárgyaláson a Nemzeti Bank megbízottja félmillió leis kártérítési igényt jelentett be, ezenkívül kérte a kereskedőnél talált valuták és csekkek elkobását. Az ügyész Wertheimer Sámuel megbüntetését kérte. A törvényszék ma hirdeti ki ítéletét.

— **Nemzeti szociálista bűnper Svájcban.** Zürichből jelentik: A Havas iroda jelentése szerint bírósági eljárás indult több nemzeti szociálista vezető ellen. Tegnap sor került Staempli államügyész vádbeszédére, aki ismertette a német nemzeti szociálisták működését és bizonyította, hogy a nemzeti szociálista vezetők politikai és katonai jelentéseket adtak le a német birodalomnak. Egy ilyen alakulat — mondta az államügyész — súlyosan sérti a szövetséges köztársaság szuverenitását és semlegeségi álláspontját. Az államügyész egy évtől három évig terjedő fogházbüntetés kiszabását kérte a vádlottakra. A vádbeszéd után a védelem kezdte meg beszédét.

— **A TEMESVÁRI ÜGYVÉDI KAMARA ÚJ DEKÁNJÁNAK TISZTELGŐ LÁTOGATÁSA A IRÁLYI HELYTARTÓNÁL.** Brudariu Adrian építész, a temesvári ügyvédi kamara új dékánja, tegnap tisztelgő látogatást tett Marta Alexandru r. királyi helytartónál. A látogatás alkalmával az ügyvédek érintő kérdéseket is behatóan megtárgyalták. A látogatás után Marta Alexandru dr. királyi helytartó Evutian Sabin tanügyi vezérfelügyelővel a bányászati Astra kiváló elnökével folytatott megbeszélést.

— **ÖBESSENYŐ ÉS KEGLEVICHHAZA KÖZÖTT ÖSZIG ELKÉSZÜL AZ ÚJ ORSZÁGÚT.** Öbessenyő és Keglevichháza községek között új út épül. A két község között eddig csupán közlekedési út volt, amely esős időben használhatatlan volt gy, hogy a két község lakóinak húsz-harminc kilométeres kerülőt kellett tenniük. Popovici Virgil ezredes, megyei prefektus megtekintette az útépítési munkákat, amelyek őszig befejeződnek.

— **A KUNZ-TELEP VISZONYAINAK RENDBEZÉSE.** Jelentették, hogy Tieran Emil dr. főpolgármester látogatást tett a Gyárvaros határában levő Kunz-telepen és a helyszínen szerzett tapasztalatok alapján utasítást adott ezen elhanyagolt és primitív életviszonyokat nyújtó telep állapotainak rendezésére. A lakásvizonyokat javítják az utak, kátr rendezik, a talajt a sok víztől megszabadítják, szőlő emberi környezetet biztosítanak a Kunz-telep szegényeinek. Tieran Emil dr. főpolgármester tegnap újabb a helyszínen járt és Ciurecu Vasile főmérnök kíséretében megsejmelte a folyamatba tett munkálatokat.

Józseffalváért

Minden nap meghozza a maga kisebb-nagyobb összegét az emberszeretet oltárán Józseffalva szerencsétlen hajléktalanjai javára. Bizunk benne, hogy mindaddig, amíg a gyűjtés le nem zárul, a Déli Hírlap olvasóinak jószerével lehetősége teszi, hogy a Józseffalváért nyújtott adományok állandó rovatot kérjenek lapunk hasábjain. Újabbán a következő adományok érkeztek erre a célra a Déli Hírlap kiadóihoz:

Árva Pál	lei 100
Kis Szent Teréz nevében	100
R. E.	100
Szent Antal nevében	100
Eddig kimutatott adományok összege	55.340

Gyűjtésünk a mai napig lei 55.740
A gyűjtést folytatjuk és az adományokat a Déli Hírlapban nyugtázzuk.

— **ALLANDÓ IPARI KIÁLLÍTÁS TEMESVÁROTT.** Fratila Ion, a temesvári kereskedelmi és iparkamara főtitkára tudvalegőleg mozgalmat indított egy állandó ipari kiállítás megszervezésére, amely a Lloyd-palota volt tőzszobájában valósulna meg és hű bűt adná a Bányászati és Erdészeti és egyben mezőgazdaságának. A kiállítás részleteinek ismertetése céljából a kereskedelmi kamara vezetősége a gazdasági élet számos meghívott vezetőjével megbeszélést folytatott amelyen az állandó kiállítás eszméje élénk visszhangra talált. A tanácskozásokat a nyár folyamán folytatják és az őszi élet megélénkülésével sor kerül majd a gyakorlatilag fontos terv készítésére.

— **LEZUHANT HÁROM REPÜLŐGÉP KOLOZSVAR KÖZELÉBEN.** Bucurestiből jelentik: A légügyi és tengerészeti minisztérium hivatalosan közli, hogy július 11-én reggel három katonai repülőgép, amely a szamosfalvi repülőtérről szállott fel, Kolozsvártól mintegy 40 kilométer távolságban kedvezőtlen légköri viszonyok következtében lezuhant. A gépek összetörték és azok vezetői, Panas Artur repülőfőhadnagy, Gradinariu Emil repülőfőhadnagy és Valicu Stan repülőfőhadnagy a gépek roncsai alatt lelték halálukat. A szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat.

— **BOMBAMERÉNYLET ALDOZATA LETT A HALMI KÖZSÉGI BÍRÓ.** Bucurestiből jelentik: Vasárnap hajnalban négy órakor eddig ismeretlen tettesek bombát dobtak a halmi községi bíró, Rusu Teofil házába. A felrobbant bomba szilánkjai súlyosan megsebesítették a bírót, aki hétfőn a szatmári kórházban kiszendetett. Az eset hatalmas felháborítást keltett. A vizsgálatot vezeti és Sfetea őrnagy vezette, megállapítást nyert, hogy a bombamerényletet négyen követték el. Tataru Coriolan dr., Szamos-tartomány királyi helytartója részvétlétáviratot intézett az áldozat családjához.

Az iltovi törvényszék egy évi fogházra ítélte Boila Romulus dr.-t

Bucurestiből jelentik: Az úgynevezett Skoda-ügy tárgyalását immár negyedik éve halasztgatták. Az iltovi törvényszék Grigorescu—Dávid—Stanilescu tanács néhány napi tárgyalás után csütörtökön hirdette ítéletet az ügyben. Boila Romulus dr.-t, a régi büntetőtörvénykönyv vonatkozó szak-

RIVOLI
a nagyfilmek moziája
Ma egy rendkívül szenzációs film bemutatója:

Bill Gazon

hős alakja **WILD BILL**
Buffalo Bill

a polgárháború egyik hőse és az utolsó háború a vörösbőrűek ellen

Bill Gazon

Egyes epizódok újrabejáratára
Bill Gazon

Jelenetek telve meglepetésekkel és rendkívüli nagy küzdelmek a fehérek és indiánok között
Délután 3 órakor 17 lei

Rhapsodie Olympe Bradna-l

— **KREUTER FERENC A NÉMET KISEBBSÉGI ISKOLÁK FELÜGYELŐJE.** Bucurestiből jelentik: Kreuter Ferenc a temesvári állami német liceum tanárát a német nyelvű kisebbségi iskolák felügyelőjévé nevezték ki.

szai, valamint az új II. Carol Btk. alapján egy évi fogházra ítélte. Ugyanakkor kötelezte az egyetemi tanárt, hogy az államnak 100 ezer lei perköltséget fizessen meg. Albini Iuliu Constantin Georgescu és Anton Popescu vádlottakat a törvényszék felmentette.

A benzinhordóban felrobbant gáz rendkívül súlyosan megsebesített egy lakatosinast

Orbulov László tizennyolc éves lakatosinas a belvárosi Libertatii tér 4 számú házban levő Ardelean Aurel tulajdonát képező lakatosműhelyébe alkalmasítottja, tegnap délelőtt a ház udvarán üres olajos és benzinhordókat javított. Hegesztés közben az egyik benzinhordóban levő gáz felrobbant és a hordó fedelét letépte, azt a levegőbe röpítette.

A robbanás hatalmas csattanással messzire hallatszott és nemcsak a házban, hanem a szomszédos épületek lakói között is nagy ijedelmet okozott. A hordóban meggyulladt benzingáz lángja magasan felcsapott és a hordó fölé hajló fiatalember egész arcát elégette. A hatalmas légnemzés, amelynek erejére jellemző, hogy a hordó súlyos vasfedelét több lépés távolságra elsodorta, összetörte a lakatosinas szemmel védő fekete szemüvegét és még ennek keretét is letépte az arcáról. Orbulov László a robbanás után elejtette a hegesztő készüléket és kezét az arcára szorítva felkiáltott:

— *Jaj, a szemeim! Hívják a mentőket, hogy segítsenek rajtam!*

Dénes Ferenc a házban lévő nyomda alkalmazottja, aki néhány pillanattal a robbanás előtt haladt el a hegesztővel dolgozó fiatalember mellett, riadtan fordult vissza és a házmesternével együtt Orbulov segítségére sietett. Értésítették a mentőket, akik a harmadfokú égési sebeket szenvedett fiatalembert a kórházba szállították. Az égési sebeknél is súlyosabbnak látszanak azok a szeméremlések, amelyek megvakulással fenyegetik a fiatal embert.

Lehetséges, ha nem is mindkét szemére, de a jobb szemére elveszti látását.

A balesetről értesítették a rendőrséget, amely vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

A légi fegyverkezés hatalmas arányai

Berlinből írják. Egy esztendővel ezelőtt izgatottan számolgatták az európai hadvezérek rendelkezésére álló hadi repülőgépeiket, de számolgatás ide, vagy oda, a német hadsereg hosszakkal verte Franciaországot, vagy Angliát, s az idegesebbek már nyakukbaültött fejjel várták az esedékes bemutakozást London, vagy Páris fölött. Berlin ugyanis rövid idő alatt olyan légi hadsereget szervezett, amelynek birtokában tett, amit akart, elérte, amit kívánt, s szavának olyan súlyt adott, hogy háború nélkül elérte azt, amit máskor csak véres csaták és diadalmas béketárgyalások után szerezhetett volna meg magának.

A német légi hadsereg pusztá létezésével háborút nyert csaták nélkül.

Csoda-e, ha a világ ráeszmélt a légi hadsereg fontosságára, s új konjunktúra virradt a repülőgépgyárakra?

Bár a világ katonai szakemberei tudják, hogy

légi hadsereggel háborút nyerni nem lehet,

mert a döntés még mindig a tüzéség és a gyalogság kezében van. A hadi repülés csak puszthat, de ezt alaposan. S ezért fokozott erővel látott neki a világ légi hadseregeinek tökéletesítéséhez. 1938-ban és a folyó év első felében a hadi repülőgép-kereskedelem forgalma négyeszerese a tíz év előttié, s a nagyhatalmak légi költségvetése pontosan ugyanannyi, mint Európa nyersanyag- és félkészárú-behozatala.

OROSZORSZÁGBAN 345 REPÜLŐGÉPGYÁR VAN

Nagyon nehéz az egyes államok repülőgépgyártásának adataiba betekintést nyerni, mert egyrészt a tételeket eldűgják a katonai költségvetések legártatlanabb paragrafusai közé, másrészt titkolják őket. Így Szovjet-Oroszországban 1934-ben a katonai kiadások 1.6 milliárd rubelt vettek igénybe az állami költségvetésből, ez az tétel 1938-ban már 27 milliárd rubelre ugrott, s hogy a fantasztikus ugrás teljes legyen, a folyó évben, hivatalos orosz adatok szerint, a hadsereg 41 milliárd rubelt költ felszerelésére és fenntartására. A légi haderőre a katonai büdzsé egyharmadát adják ki, a múlt évben tízmilliárd rubelt szántak a repülőgépgyártásra. Orosz adatok szerint 345 gyár foglalkozik repülőgépgyártással, vagy motorfelszereléssel, a jelen pillanatban szerveznek még hat motorgyárat és nyolc úgynevezett repülőcellagyárat, ez utóbbi az angol árnyékgyáraknak felel meg. 1933-ban 120.000 munkást foglalkoztatott az orosz repülőgép-ipar, 1935—1936-ban 160.000, 1938-ban már 350.000 munkás dolgozott, s ha a fejlődés tovább tart, a jövő esztendőben félmillió embert foglalkoztat az orosz repülőgép-ipar.

FRANCIAORSZÁG HAVONTA 250—300 GÉPENT GYÁRT

Franciaországban a legutóbbi időkig mostohagyerek volt a repülőgép-gyártás. 1937-ben 4 milliárd frankot adtak ki hadi repülőgépgyártásra, 1938-ban a müncheni konferencia atmoszférájában 13.8 milliárdot, s ebben az évben már 22.8 milliárd esik az állami költségvetésből a légi haderő fejlesztésére. Az összegszerű emelkedésből azonban le kell számítani a frank értéksüllyedését és a nyersanyag-árak emelkedését, úgyhogy nem egészen ötszörösére emelkedett a repülőgép-gyártásra szánt összegeket. Természetes, hogy a költségvetés bővítése nagy lendületet adott a francia gyáraknak is. Így 1938. őszén havonta 55 darab elsővonalbeli gépet gyártottak, decemberben 78, s 1939. januárjában már 100 darabot készítettek havonta. Francia tervek szerint még ebben az esztendőben elérik a havi 250—300 darabot, illetve az évi 3000—3500 repülőgép gyártását.

ANGLIA 1939-BEN 220 MILLIÓ FONTOT AD KI REPÜLŐGÉPEKRE

Anglia az utóbbi esztendőben úgy föltornászta hadügyi költségvetését, hogy ezt aprópénzrel számoló közepuráiban embertársaink meg sem értik. Miután a szárazföldi csapatok számát nem érdemes egy bizonyos fokon túl emelni, minden energiájukkal a légi haderőre fektették rá, s így 1938-ban 134.4 millió fontot adtak ki a repülőgép-gyártására.

Ebben az évben — tessék megkapaszkodni — 220 millió fontot; ebben a horribilis tételben 3500 vállalat osztozik, ennyi ugyanis az állami ellenőrzés alatt álló repülőgépgyárak száma Angliában.

Iltelve ide tartoznak azok a vállalatok is, amelyek a repülőgép gyártásához szükséges nyersanyagot termelik. Ezeket kívül fölépítették az angolok pár tucat úgynevezett árnyékgyárat is, ezek pontos másolatai az eredeti gyáraknak, teljesen fel vannak szerelve, úgyhogy csak a munkásokat kell az ellenségtől fenyegetett vidékről odaszállítani, vagy háború esetén a keresletnek megfelelő több-termelést megindítani bennük. Ezeket az árnyékgyárakat a hadügyminisztérium ellenőrzi, s a mai normális produkció mellett nem helyezik őket üzembe, csak, ha „előre nem látott események” ezt megkívánják. Ezenkívül Kanadában és Ausztráliában máris felépítették az angol gyárak fiókjait, úgyhogy háború esetén az angol gyárak termelési kapacitása elérí azt a maximumot, amit a vezérkar már most előírt.

Amerikában a múlt évi és a folyó évi repülőgép-gyártási kiadások között elképzelhetetlen a különbség. Az állami költségvetésben az 1938/9. évre 67 millió dollárt állapítottak meg, 1939/40-re 62 milliót. De ez a csökkenés csak látszólagos, mert rendkívüli kiadások címén a hadsereg repülőparkjának kiépítésére ebben az évben 170 millió dollárt és a tengerészet számára pedig 27 milliót szavaztak meg Washingtonban.

A repülő hadsereg költségvetése ebben az évben tehát négyeszerese a múlt évinek.

A múlt évben Amerikában összesen 3675 repülőgépet gyártottak, de ennek fele volt katonai. Ebben az évben 6000 darab katonai gép gyártására rendezkedtek be a gyárak, s ezt a számot be is tartják. A gyárak háromszoros munkásváltással dolgoznak, s az eddigi 36.000 szakmunkás helyett 74.000 embert kell szerződtetniük. Igen érdekes tény, hogy az eszébként teljesen motorizált Amerikában csak két gyár készített eddig kizáróan repülőgép-motorokat, s így most az autógyárakkal tárgyalnak a légügyi minisztérium vezetői, hogy a hadsereg motorszükségletét biztosítsák.

A General Motors gyárai már be is rendezkedtek repülőgép-motorok gyártására, de Ford, aki nincs Roosevelttel a legjobb barátságban, egyszóval még „tárgyal”. A szervezés

A semmitőszék döntése szerint:

Államvizsga nélkül is érvényesek az Olaszországban szerzett orvosi oklevelek

Több alkalommal foglalkoztunk a volt Goga-kormány ama törvényrendeletének következményeivel, amely az összes külföldön szerzett orvosi és gyógyszerész diplomák felülvizsgálását rendelte el. Ismeretes, hogy a felülvizsgálás végrehajtására a kormány két bizottságot nevezett ki, amelyben két orvoson, egy gyógyszerészen kívül elnöki minőségben egyegy táblabíró is helyet foglalt. Az összes külföldi diplomák átmentek a bizottság kezén, amely főleg az olasz diplomás orvosok és gyógyszerészek diplomájának egyenjóságát ki fogja szolgálni, amennyiben véleménye szerint ezen orvosoknak és gyógyszerészeknek annak idején olasz államvizsgát kellett volna tenniük, vagyis meg kellett volna szerezniük az Olaszországban való gyakorlás jogát is. A bizottságok elnökei különvéleményt jelentettek be a szavazattöbbséggel hozott döntésekkel szemben. Ezek a döntések

több, mint háromszáz orvos gyakorlati jogát vonták meg.

Az érdekelték a semmitőszékhez fordultak felfolyamodással a bizottság döntései ellen. A semmitőszék július 5-re tűzte ki egy Bucarestben és egy lasiban egyenjóságított olasz diplomás orvos ügyének tárgyalását. Az orvosok képviseletében Bentouin, volt igazságügyi államtitkár, Ottuleu Emil és Weismann Misu, az ismert jogászok jelentek meg.

azonban hétmérföldes csizmákban megy előre s így bizonyos, hogy a jövő esztendőben elér az amerikai repülőgépgyártás az évi tízezer darabot, amelyre a kormánnyal kötelezte magát.

A nyugati hatalmak, mint ezekből az ada tokból kétségen kívül megállapítható, lassan elérik a német repülőgépgyártás előnyét. Tagad hatatlan, hogy a német repülőipar tökéletesen dolgozik, pilótaanyaga kiváló, amit különösen a nemrég nyilvánosságra hozott naplókban látunk. Ezeket a naplókat a Spanyolországban dolgozó német pilóták írták, közöttük Handrick százados, az Olimpia-győztes, aki zsinnes és erős idegű emberek számára valószínűleg elvezetesen írja le a német repülők munkáját; köztársaságpartiak mellett harcoló pilóták és sorkatonaság ellen. De ha az amerikai repülő gépgyártás megtartja tempóját,

még ennek az évnek során elérik a németeket.

Nem beszélve az angolokról, ahol szintén nem aprópénzben számolnak. Ezenfelül a legfontosabb a következő: háborús bonyodalmak során nem a pillanatnyi számarány a döntő, hanem az utánpótlás. A világháború folyamán, amikor úgy a repülés, mint a léghéharítás gyerekei pökbén járt, évenként 600 százalékos veszteséggel számoltak a vezérkarok.

Ha egy harcoló fél ötezer repülőgéppel dolgozna a frontokon, kell, hogy évente harmincezer darabot kapjon a gyárakból. A veszteségi arány ma 40 százalék, 100 támadó-gépből 60 jön csak vissza, a többi vagy lelétezik, vagy használhatatlanná válik. Az elhárítás is tökéletesedik, úgyhogy a légi haderő csak akkor tud kibontakozni, ha az ipar futó szalagon szállítja a repülőgépeket, de ezt is pillanatnyi fennakadás nélkül. Anglia már elérte a havi ezer gépet, de ez a szám eltörpül az amerikai tervek mellett. A világháború alatt Ford először tankgyárat vitte át Angliába, s így évekbe került, míg az amerikai túlerő megjelent a frontokon. A Yankee Clipper példája azonban megmutatja azt az utat, ahogy majd amerikai repülőgépek eltalálnak európai szállásukra, ha egyszer az amerikai conveyor megindul ember legyven, aki megállítja. Az amerikai semlegesítési törvényben most megváltoztatták „hadi szerszámok” fogalmát. Fegyvert tehát nem szállíthat Amerika, hadi szerszámot sem repülőgép, automobil, nyersolaj szállíthat, mert ezek nem feltétlenül „halálos fegyverek”. Így hát az amerikai repülőgépipar még abba az esetben is kiváló üzletet csinál, ha Amerikában esetleges fegyveres bonyodalom során semleges marad. Elvi megfontolások tehát nem állítják meg a detroit-i conveyerokat.

Reméljük, hogy ezt a rengeteg repülőgépet végeredményben békés utasszállításra szedik át, s a léghéharító ágyúkból viharog lesz. Mert — háború nem lesz.

A. B. T.

A semmitőszék harmadik tagozata többségi halasztás után július 11-én hirdetett el horderejű döntést az ügyekben és helyt adva a két orvos által benyújtott felfolyamodásnál megállapította, hogy

az olasz egyetemeken által kibocsátott diplomák teljes érvénnyel bírnak

az olasz államvizsga híján is, minthogy csak annak kellett ezt a vizsgát kiállania, aki Olaszországban kívánt orvosi, vagy gyógyszerész gyakorlatot folytatni.

JULIUS 15-ÉN JULIUS 15-ÉN

Ujságíró gardenparty a Lloydkertben

Divatbemutató! — Tüzijáték! — Olaszest! — Tündéri kilavágás! — Csónakverseny a fényárban úszó Begán — Zsák-bamacska, értékes nyereményekkel! — Világposta és még sok egyéb attrakció!

A beléptidő mindössze 20 lei!
Siessen asztalt foglaltatni, mert csak 3000 ember részére van hely!

Metzger Márton dr. pépostplébános ünneplése

A józsefvárosi katolikus egyházközség választmányának számos tagja, akikhez más körzetbeli hívek is csatlakoztak, kedélyes ünnepi vacsora keretében ünnepelték Metzger Márton dr. józsefvárosi pépostplébánost, aki az alkalomból, hogy több heti szabadságra megy. A metropol-vendéglő kertjében folyt a vacsora, amelyen többek között résztvett Csárvasból Rech K. Géza apátplébános, dr. József központi pap és Lázár László egyházközségi alelnök is. Novotny Károly józsefvárosi egyházközségi elnök közvetlen szavaival köszöntötte Metzger Mártont és kellesen nyaralást kívánt a közbecsült plébánosnak. Metzger Márton dr. megköszönte az üdvözlést szeretettel köszöntötte Rech K. Géza gyárarai apátplébánost, a kerület esperesét és a választmányot. A társaság fesztelen hangulatban az ünnepi órákig maradt együtt. Metzger Márton szombatolnap, szombaton kezd meg hat hétre tartó szabadságát, amelyet a budapesti Császárvárosban fog eltölteni, mivel régebbi csontságai miatt szükségessé teszi az ottani gyógyfürdő használatát.

TIZ NAPI OLCSÓ NYARALÁS
CARMENSYLVAN

3500 lei

Ezen összegben benne foglaltatnak: Utazás Temesvárról Carmen Sylvára és vissza, a gyorsvonat harmadik osztályán (megfelelő számú utas jelentkezése esetén külön kocsiban), fenntartott helyeken, lakás a kitűnő

Grand Hotelben vagy Modern Villában

(folyóvízes szobák), napi háromszori étkezés, összes adók, illetékek, borralalók, fürdőtaxával, minden egyéb költséggel.

Indulás Temesvárról július 20-án, déli 12.22 órakor.

Visszaérkezés Temesvárra július 30-án, reggel 6.50 órakor

Jelentkezni lehet: Déli Hírlap, Bratianu-tér 3. Telefon: 28—10.

Jelentkezési határidő: július 17. este 6 óra

Amíg nem volt otthon, eltemették — saját költségén

Érdekes konfliktus egy francia városkában

Párisból írták: Kínos helyzetbe került egy kis tévedés miatt Gray városka vezetősége. Egy héttel ezelőtt férjhalottat fogtak ki a folyóból. A holttest ruhájának zsebében egy iratot nem találtak és így a holttest személyazonosságát sem tudták napokon át állapítani, úgyhogy már ismeretlen halottként akarták eltemetni. Végül a rendőrbiztos észbe jutott, hogy néhány nappal a holttest megtalálása előtt a rendőrségen bejelentette Carnetti nevű olasz munkás eltűnését. A rendőrbiztos arra a feltevésre jutott, hogy a holttest valószínűleg az eltűnt Carnetti.

A rendőrségre Carnetti barátait és ismerőseit, akik kivétel nélkül felismerni vélték a holttestet az eltűnt munkást.

A holttest valóban sok hasonlóságot mutat az eltűnttel, Carnetti ugyanolyan bajszú volt, mint az az ember, akinek holttestét a folyóból kifogták és többen felismerték a holttest ruháját és cipőjét is. A rendőrség tehát hivatalosan agnoszkálta a holttestet és elrendelte a holttest eltemetését.

Az eltűnt Carnetti lakását is felnyitották és megállapították, hogy az olasz munkás nem volt szegény ember. Szekrényében

kétezer frank készpénzt találtak,

amelyek pedig több jó állapotban lévő ruhája, érmeművei és értéktárgya volt.

VÁRATLAN FORDULAT

Az eltűnt Carnetti egyébként magánosan és a hatóságok felhívására senki sem jelentkezett, hogy mint a halottnak vélt ember rokonai rendelkeztek a pénz és értéktárgyak felett. Gray város vezetősége erre saját hatáskörében megkérdezte az olasz munkás hagyatékának soráról. A lakásokban találtak

kétezer frankot az olasz munkás eltemetésére fordították Carnetti ruháit és értéktárgyait pedig szétosztották a halott barátai között,

amelyek nagy részét mellett kísérték utolsó útjára tragikus sorú barátjukat.

A temetés napján azonban váratlan fordulat történt. A polgármesteri hivatalba beállított egy férfi, akiből az előljáró

elhívta ismerte fel Carnettit, a néhány órával ezelőtt eltemetett olaszt.

Carnetti nevetve mondotta a megrémült előljárónak:

— Ne ijedjen meg fölem, nem vagyok kísértet...

Carnetti ekkor már tudott saját temetéséről... Elmondta, hogy egy héttel ezelőtt ürgős munká elvégzésére az egyik szomszéd városba hívták és arra sem volt ideje, hogy barátait értesítse elutazásáról.

A temetés napján az egyik helyi lapban olvasta saját halálhíreit és azt is, hogy el is temetik.

Nyomban házasietett Gray városába, hogy tisztázza a tévedést.

A „feltámadt” Carnettit azonban csakhamar kínos meglepetés érte. Kiderült, hogy a pénzt és egész ruháját áldozatul követte a fatális tévedés.

Amikor megtudta, hogy kétezer franknyi megtakarított pénzt saját temetésére fordították, bejelentette, hogy igényt tart a pénzösszeg hiánytalan visszafizetésére, de követeli elajándékozott ruháit és értéktárgyainak visszaszolgáltatását is.

VISZSA AZ ÖRÖKSÉGGEL!

A gyászoló barátok körében természetesen nagy meglepetést keltett az olasz kőműves „feltámadása”. Többen nyomban visszaszolgáltatták az örökségképpen kapott ruhákat a halottnak vélt barátoknak, akadtak azonban olyanok is, akik vonakodtak a ruhákat és értékeket visszaadni.

Ezek azzal érvelnek, hogy az előljáró és a rendőrbiztos áldékozták meg őket a halott barát halálukkal. Carnettinek tehát ezeken a hivatalos személyeken kell követelnie ingóságait.

A kis francia város vezetői igyekeznek elsimítani a szokatlan botrányt, nehogy neveltséges helyzetbe kerüljenek az elstett örökségkiosztás miatt.

Az előljáró és a rendőrbiztos a hivatalos út megkerülésével máris visszafizették saját pénzükből Carnettinek a temetésére fordított kétezer frankot,

miután a folyóból kifogott ismeretlen halottat ingyen kellett volna eltemetniük.

Valószínű, hogy a ruhák és értéktárgyak elajándékozásából származó kárt is megtérítik Carnettinek, nehogy az olasz munkás bíróság elé vigye az ügyet.

Az új művészeti felügyelő meg akarja tisztítani a színeszetet az oda nem való elemektől

Kolozsvárról jelentik: Mint ismeretes, Isac Emil dr. erdélyi-bánsági színeszeti felügyelő távozásával megürült helyre a kormány Marcus Stefan dr. nagyváradi ügyvédet nevezte ki. Az új színeszeti felügyelő most fogadta a sajtó munkásait, akik előtt körvonalazta a jövő terveit, amelyek az erdélyi művészeti élet teljes átszervezését célozzák:

— A képzőművészek Erdélyben súlyos anyagi gondokkal küzdenek — mondotta Marcus Stefan — és a legtöbb esetben képtelenek művészeti munkásságukat nyilvánosságra hozni, mert nem bírják el egy kiállítás pénzügyi terheit. Már hetek óta tanulmányozom azokat a lehetőségeket, amelyek útján hivatalosan segítségükre siethetnek a képzőművészeknek. Elsősorban művészeti feladatnak látom ezt, mert hiszen művészi értékeinknek jórésze lemorzsolódik a mindennapi gondokkal vívott küzdelemben, anélkül, hogy a nagyközönség csak tudomást is szerezhetne létezéséről és munkájáról. Azt szeretném, hogy a hatóságok, a sajtó és a nagyközönség támogatásával

Erdély minden jelentősebb városában kiállítási helyiséget tarthatnánk fenn

és ezeket az arra érdemes festő és szobrászművészek számára díjtalanul bocsátanák rendelkezésre. Ilyen módon megteremthetnénk a művész és a műpártoló nagyközönség közt azt a kapcsolatot, amely a képzőművész megélhetésének egyik előfeltétele.

Az erdélyi magyar színjátszásra vonatko-

zólag is mondott néhány szót Marcus Stefan dr. színeszeti felügyelő:

— Magam is csatlakozom azokhoz a véleményekhez, amelyek azt állítják, hogy a színeszeti, zenészi és artistai igazolványok kiszolgáltatásánál a vizsgáló bizottságok nem jartak el kellő körültekintéssel és ennek következtében olyan elemek is hivatalos bizonyítvány birtokába jutottak, akiknek sem művészi vénájuk, sem előképzettségük, de még morális alapjuk sincsen a felsorolt művészeti ágak gyakorlására.

Föltétlenül szükségesnek látszik az erdélyi művészeti közélet megtisztítása ezektől az ingyenélőktől

és olyan szigorú művészeti mérték alkalmazása, hogy a nagyközönség kiábrándultsága megszűnjék és az igazi művészek érvényesülni tudjanak.

— Még egyszer hangsúlyoznom kell, hogy az előttem álló akadályok leküzdése csakis a sajtó és a nagyközönség jószándékú támogatásával lehetséges. Mindenkit örömmel és szívesen látok és ajtom minden életrevaló gondolat előtt nyitva áll. — fejezte be rövid nyilatkozatát a művészeti főfelügyelő.

DÉLI HIRLAP

automata telefonzáma: 28-10

= KÖZGAZDASÁG =

Az UGIR központi tanácsának megalakulása

A Romániai Gyáriparosok Szövetsége (UGIR) ezévi rendes közgyűlését vasárnap tartotta meg Bucurestiben Chr. Penescu-Kertsch, volt államtitkár elnöke alatt, amelyen nagyszámúban vettek részt a romániai gyáriparosok. A napirend letárgyalása után sor került a tisztikari választásokra, amely alkalommal az erdélyi és banati gyáriparosok közül a következők kerültek be az Ugir vezetőségébe: A központi tanács tagjai lettek:

Temesvárról: Acht Tivadar, Baltescu Ion dr., Ing. Besa, Lendvai Jenő és Tolnai János dr. Aradról: Mateescu Stefan mérnök, Comsa

Emanuel. Zsombolyáról: Calinic Stefan. Lugosról: Braneanu Oscar, továbbá Dimant Izsó, Besa Eugen, Böszörményi Sándor dr., Ioab Adrian dr. és Vajda István Kolozsvár, Weiser Artúr dr. Nagybánya, Lázár Simon Torda és Szirmai László dr. Nagyvárad. A kooptálások révén még a következő erdélyi és bánági nagyiparosok kerültek be az UGIR országos képviselői szervébe: Bozsák Ferenc, Attilio Fossati, Glück I. dr., Lindner János dr. és Prochaska Ede Temesvárról, Rácz Sándor dr., Ing. D. Serbanescu Aradról, Slader Albert mérnök Lugosról.

Az új mezőgazdasági tervezet szerint a tiz holdon aluli földbirtok csak egyetlen örökösre hagyható

Az ország mezőgazdáiának 80 százaléka 10 holdnál kisebb birtokkal bír

Corneteanu mezőgazdasági miniszter a napokban tartott beszédében feltűnő érdekessége volt az, amely a törpebirtokok elszaporodásáról szólt. A miniszter kimutatta, hogy az ország 3.200.000 földművelője közül csak 12 ezer van 200 holdnál magasabb földbirtokkal. A tiz holdnál kisebb birtokkal bíró mezőgazdák száma 2 millió 500 ezer, ezek 1.86 hektár átlagos földbirtokkal bírnak, tehát

az ország mezőgazdáiának 80 százaléka átlag 3,72 hold földbirtokkal bír.

A miniszter rámutatott ezen adat szociális jelentőségére, de ugyanakkor feltárta azokat a természeti nehézségeket, amelyek a törpebirtokokkal járnak. A megoldás: a kényszerűvétekezési terelés, amelyet olcsó és céltudatos munkaszeközök-

kel kell támogatni. Ez az elv eddig is világos volt, de nem sok történt a mezőgazdák gépekkel való ellátására. Corneteanu miniszter ezt most kilátásba helyezte.

Rendkívüli jelentős az a tervezet, amelyet a kérdésben most dolgoznak ki a mezőgazdasági minisztériumban. A tervezet foglalkozik a kisbirtokok további felaprózásának megállításával. Hír szerint gondoskodás történik arról, hogy

a földbirtok egy kézben maradjon és kórtárolásuk a tekintetben a végrendeletkezési jogot is.

A földbirtokot egyetlen örökös örökölheti, míg a többiek pénzbeli kielégítést kapnak. Ez a rendelkezés csak a tiz holdon aluli birtokokra fog vonatkozni.

Alacsony a buza világgpiaci ára, egyelőre szünetel az export

Várják az exportőrök az új kiviteli prémium meghatározását

A búza világgpiaci árának alapjául a rotterdami jegyzést lehet venni. A rotterdami tőzsdén szerdán a 77—78 kg-os búzát 3.27 holland forinttal jegyezték. Ha ezt a 85.28-as hivatalos árfolyammal számítjuk, a világgpiaci ár cif. Rotterdam 27.000 lei per vagon. Ha ebből a fob. és cif. ár közötti 5000 leies különbséget vesszük,

vagononként 22 ezer lei a világgpiaci ár fob. romániai kikötő.

A 42 ezer leies minimális ár tehát nagy különbözetet jelent, amelyet az értékesítési prémiummal és a szabadforgalmi devizák kedvezőbb árfolyamával lehet áthidalni. Az export egyelőre szünetel, mert a hétfői napon lejárt a 4000 leies exportprémium úgy, hogy

egyelőre nincs kiviteli jutalom

és várják a kormány újabb intézkedését. Addig kiviteli kalkuláció lehetetlen.

Említésre méltó, hogy Magyarország szintén a progresszív-minimális árak rendszerét fogadta el. A kezdeti ár 19—20.50 pengő per 100 kg. A minőségek szerint változó minimális ár a 80 kg-os fajsúlyú búzánál (2 százalék idegentesttel) 20—21.50 pengő. A hivatalos becslés szerint a magyar termés 280 ezer vagon búzát tesz ki (a romániai termés 400 ezer vagon). Eddig Magyarország 75 ezer vagon exportbúzáat kötött le Németország számára, tehát az idei termésnek több, mint egyötödét.

Árfolyamok

CSUTÓRTÓK, JULIUS 11.

Hivatalos árfolyamok (az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Holland forint 75.07 —76.24, belgas 24.08—24.43, angol font 662.40—672.75, olasz lira 7.172—7.172, francia frank 3.73 —3.85, svájci frank 31.38—32.36. Ezekben az árakban a devizafelár is benne foglaltatik. Dinár 2.898 —3.05, pengő 25 és 26.50, német márka 40.50 —41.50.

— A Fekete tenger vidékén tett látogatást a német mezőgazdasági bizottság. Annak a német mezőgazdasági bizottságnak tagjai, amely már néhány napja az országban tartózkodik, látogatást tettek a Baragánon, ahol a juhitegyesztést tanulmányozták, majd pedig Dobrudzsa és a Fekete tenger vidékére utaztak. A bizottság tagjai a következők: Moritz dr. német földművelésügyi minisztériumi igazgató, Brummenbaum dr., Küper, Müller dr., Gärlach, Shultze dr., V. Hasselbach dr., Ohnesorger dr. és Hellmann dr., mindannyian a német birodalmi ellátási bizottságban viselnek tisztséget.

Kiss Lajos nyugalmazott tanár — kilencvenegy éve

Temesvár egyik legidősebb polgára, Kiss Lajos nyugalmazott főgimnáziumi tanár pénteken ünnepli kilencvenedik születésnapját. Kiss Lajos tanár 1878-ban került Lugosra, az ottani főgimnáziumhoz, ahol közel harminc évig működött. Keze alatt több generáció nőtt fel. Tanítványai között igen sok román volt és ezek közül többen most magas és előkelő állásokat töltenek be. Annak idején tanítványok voltak Brediceanu Caius követ, Bordan Silves csendőrtábornok, Arzenovici Gyula nyugalomban ügyi vezérigazgató, Gheorgevici Lucian Gfrosoreanu Cornel dr. és Lazar Cornel volt főpolgármesterek és még sokan mások. Volt lugosi tanítványai közül többen külföldre töltenek be magas állásokat. Mindezekre egykori jeles tanítványaira még ma is büszkeséggel emlékszik az idős professzor. Nyugalomban élése után hosszú éveken keresztül a mesvári városi könyvtár tisztviselője volt ott is értékes munkát fejtett ki. Kiss Lajos már a mai születésnapot kitünő szellemi frissességben érte el, csak a látása gyöngült meg annyira, hogy olvasni már alig tud. Temesvárott élő egykori tanítványai és barátai között többen meglátogatják, különösen Stambó Szilárd vasúti tisztviselő keresi fel sűrűbben és felolvassák neki a lapok érdekes híreit cikkeiket. Születésnapján bizonyára sokan kecsik fel az idős tanárt, aki józsefvárosi, Sturucceai lakásában teljes visszavonultságban él.

Francia lap elismerő cikke a hadseregről

Párisból jelentik: „A román hadsereg ereje tekintélyes” cím alatt Roger Massin, az ismert francia közíró az egyik legelterjedtebb reggeli lap, Le Petit Parisien hasábjain hosszabb cikket írt. Cikkiro kiemeli azt a nagy erőfeszítést, amelyet a háború utáni Romániának a megnövekedett országvédelme érdekében kellett tennie. „A bucarezei vezető politikusok elsőrendű elfoglaltságai között szerepel a hadsereg kérdése” — írja a Le Petit Parisien, majd a továbbiakban ezeket mondja Roger Massin:

— A román hadsereg újjászervezése, amely az utolsó háború befejezése után kezdődött.

II. Carol király trónra lépésével újabb erős lökést kapott.

Az ifjú uralkodó elérte, hogy a kormányzati problémák között elsőrendű helyet foglaljon el a hadsereg ügye. A hadsereg az országban igen nagy tekintélynek örvend és minden áldozatot, amelyet a védelem fejlesztésére fordítottak tiszta és őszinte hátszereztéssel vállalt.

A francia lap a legnagyobb lelkesedéssel ír a hadsereg tisztikaráról. A román hadsereg — írja a lap — java részben földművesekből tevődik össze, a román katona bátor, vakmerő és minden helyzetben megállja a helyét. Az a kétféle tartalék pedig, akiket a háború első pillanatában mozgósíthat az ország, sikeresen fogják megvédeni mind támadás ellen az ország területét.

SPORT

Bereczky Magda szereplése a londoni televíziós rádióban

A karrier csúcsára érkezett, ha a sportban ilyesmire beszélni lehet — a nagyváradi teniszbajnok leány, Bereczky Magda, akinek neve már nemzetközi viszonylatokban is jól ismeri. Sikeres utáni a váradi teniszdrujtól a bucarezei pályákig hirtelen lendület volt csupán. Athé Montecarlo csak egy-egy állomás volt számára a soha nem is álmódott előkelő világba. E most a London melletti Wimbledonban szerezte Románia válogatott tenisztársaival Wimbledon a világ legnagyobb hírű versenypályája. Innen naponta adnak mostanában rádióban helyszíni közvetítést. A londoni rádióállomás rövid hullámon közvetítette azt a mérkőzést is, amelyen Bereczky Magda állott szembe angol ellenfelével. Lehetett hallani a rádióban a labdák koppanását. Ami azonban ennél szenzációsabb, London környékén harmadik méteres körzetben látni is lehetett ezt a versenyzőket. Az angol rádió ugyanis bemondta: hogy a román bajnoknő mérkőzését televízióval is közvetítik...

Sorthirek mindenfelől

Romániát nem érdekli a Balkán-Kupa. A bolgár labdarúgószövetség kísérletet tett a labdarúgó Balkán-kupamérkőzések fellétesztésére és ezért kérését intézte a román szövetséghez, hogy hozzájáruljon a tervezet. A bucarestii szövetség röviden válaszolt: — Romániát nem érdekli a Balkán-kupa. A magyarok ugyanis még mindig vitássá teszik a Románia által már megnyert kupa sorsát, panaszt tettek a nemzetközi szövetséghez eredmény nélkül, most ugylátezik a kupát újabb küzdelmekben megkapni.

Sztrájkba léptek az Uruguay játékosai. Az Uruguay játékosai együttes kérvényt nyújtottak be a szövetséghez és a szövetséghez. Ezt a kérvényt a szövetség nem vette figyelembe, éppen ezért a játékosok bejelentették, hogy nem hajlandók tovább játszani. Ilyenformán a vasárnapra kisorsolt mérkőzések elmaradtak. Montevideo városi tanácsa 5 képviselőre bűntette a szövetséget, mert a mérkőzést meghirdette, habár tudta, hogy azokat nem játszik le.

Brassóban játésszák le az Unirea Tricolor—Gloria mérkőzést. Az Unirea Tricolor—Gloria mérkőzés immár a harmadik minősítő mérkőzést szerezte meg, mivel az első kettő döntetlenül végződött. Brassóban 2:2 és Galatiban 0:0 volt az eredmény. A szövetség úgy határozott, hogy a harmadik mérkőzést Brassóban rendezzék meg és ha az ottan mérkőzésre kerül sor, úgy azt szerdán játszik le Ploestiben. A brassói mérkőzést Morar vezeti.

Uj sikfutó tehetség tűnt fel vasárnap Budapesten. Az MTK atlétikai versenyén, Vitéz Mindszenty (a) MAC személyében, aki a százméteres ifjúsíkfutásban 11 mp.-cel győzött. A verseny májusi eredményét az 1000 méteres síkfutásban a romániai BBPE érte el 2 p. 31.2 mp.-ces idővel. A magyar UTE 2 p. 31.4 mp. Versenyen kívül Szabó János is indult ebben a számban, de 2 p. 31.7 mp.-ces idővel nagy meglepetésre csak harmadik helyen végzett.

Július hónap végén, vagy augusztus elején ül a Comitetul Federul. A szövetség határozata értelmében a nagytanács csak július hónap végén, vagy pedig augusztus elején ül össze, amikor lefolytatja valamennyi napirenden lévő ügyet.

Karját törte Müller, a Hungária játékos. Müller a Hungária bécsi származású játékos, akitől mostanában igen sokat hallunk, az egyik svédországi mérkőzésen karját törte. A csapat 6:2 arányban győzött és a gólok közül Müller kettőt rúgott, egyet azután miután a karját eltörte. Az utóbbi időben a fővárosi lapok azt írták, hogy Müller az egyik bucarestii csapatához szerződik.

Fejenként 7 ezer leit kaptak a Rapid játékosai. A Sportul Studentesc elleni kupa győzelemért. Auer pedig, a csapat edzője, külön 40 ezer leit, mely összeg szerződésében ki volt kötve az esetre, ha a csapat kupagyőztes lesz.

Ötszáz ezer leit kér a Venus Humisért. A román bajnokságot annak idején véglegesen lemondott a megszokott Humisról. Most az Ethnikos egyik vezetőségi tagja Bucurestiben járt, ahol tárgyalásokat folytatott a játékos átadásá érdekében. A Venus vezetősége közölte a görög csapat megbízottjával, hogy 500 ezer leirt hajlandó átadni Humist. Ezzel szemben a görög csapat megbízottja kijelentette, hogy egyesülete nem képes ezt a nagy összeget megfizetni, azonban 100 ezer leirt bármikor hajlandó kifizetni. Ha a Venus nem megy bele a vásárba, Humisnak két évig kell várnia, amíg hivatalból átigazolják.

Rádió

PÉNTEK, JULIUS 14.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Szimfonikus zene. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.45: Látványosságok. 13.55: Hanglemezek. 14.10: Hírek. 14.30: A hanglemez-műsor folytatása. 15.10: Időszéri közlemények. 19: Időjelzés időjárásjelentés. 19.02: Előadás. 19.17: Hanglemezek. 20: Előadás. 20.15: Hanglemezek. 20.55: Hangverseny. 22: Hírek, sporteredmények. 22.15: Hangverseny. 22.35: Hangverseny. 22.55: Hírek. 23.10: Közvetítés a Visoia étteremből. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Cigányzene. 13.40: Hírek. 14.30: Postászene. 14.30: Hírek. 17.15: Diákfélszó. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10: Előadás. 18.40: Cigányzene. 19.45: Felolvasás. 20.15: Hírek. 20.25: Jakab Terka zenekara. 21.10: Bálványos vára. Székely történelmi színmű 5 részben. 21.40: Hírek, időjárásjelentés. 22.50: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 23: Operaházi zenekar. 23.20: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Tánccselepek.

Budapest II. 19.45: Hanglemezek. 21: Hírek. 21.20: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 21.20: Jakab Terka zenekara. 21.50: Előadás. 22.20: Operaházi zenekar. 22.55: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, JULIUS 15.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Könnyű zene. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.05: Szalonzene. 13.45: Látványosságok. 13.55: A hangverseny folytatása. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Időszéri közlemények. 17: Országgyűlés órája. 19.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.17: Előadás. 19.32: Hanglemezek. 19.50: Előadás. 20.05: Hangverseny. 21: Rádióüzenetek. 21.15: A Lefcinco trió játszik. 21.40: Hangverseny. 22: Hírek, sporteredmények. 22.15: Reklámműzene. 22.30: Tánccselepek. 23: Hírek. 23.15: Hanglemezek, majd hírek francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Mit nézünk meg? 13.10: Balalajka-zene. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Hanglemezek. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10: Előadás. 18.40: Katonazene. 19.25: Az O. L. P. közleménye. 19.50: Isabelle Norval zongorázik. 20.15: Hírek. 20.25: Nóták a falu nyári életéből. 21.25: Előadás. 22.05: Tánccselepek. 22.50: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 23.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Budapest II. 19.50: Mezőgazdasági félóra. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.10: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 21.20: Hanglemezek. 22: Perényi Gabriella énekel, zongorán kíséri Földes László. 22.25: Katonazene.

DINA REGÉNYE

A Déli Hírlap eredeti regénye
Írta: Szentirmay Gizi

Vége volt a szertartásnak. A főhadnagy a kórházhoz ért. Csodálkozva nyitotta rá szemét. A... Megindultak. Az ajtónál egy kis torlódás volt. A kis ügyvédnek éppen szembe került Dinával. — Jézusom — szaladt ki a száján — Szent Jánosom, hogy maga milyen szép!
A kis tömpe megilletődött arccal bámult utána. Egyelte magát, hogy valaha is egy rossz szót mondott rá. A főbíró elgondolkozva simított végig a bajusza helyén, amit ma frissen borotvált...
— Tudod, Szivem, ha én ilyen szép lettem volna, hát esküszöm, hogy egy gróft fogtam volna legkevesebb!

XXI.

Íróképek kattogtak. A könyvelők lapozták, a gépből felhallatszott a gépek lármája. Nyakig voltak bent a munkában.
Rubány kitékintett a széles üvegajtón és hosszan figyelte a Marek-gyereket. Szomorú volt a szíve. Levett és kedvtelen.
— Bántja valami — gondolta Rubány. Nincs szótárban a helyzet. Sírta az önértetét a nőre és köztém levő ismerettség. Megnyugtattam. E mit mondják neki?
Szászor elhatározta, hogy behívja és megmondja neki szépen, hogy... Azt könnyű csak úgy elhatározni, de nem megtenni...
— Nézzé kedves Bubi, én már régóta figyelem magát. Látom, hogy gyűlölsz engem. Tudom azt is, hogy miért. Maga azt hiszi, hogy én bitang betyár vagyok, aki ki akarom használni a helyzetet, amely naga által adódik és ki akarok kezdeni a nővéremmel. Nem. Én feleségül akarom venni. És ezt már én meg is mondtam volna neki, ha nem volna olyan... olyan furcsa...
— Nem merek szólni, mert látja így még csak el mehetek magukhoz és elbeszélhetek vele, de ha elvesz majd azt mondja, hogy menjek a fenébe, akkor megyek is... Hát erről van szó. kedves jó Bubi, kis sógorom...

— Huszonhárom éves voltam és jöghallgató, amikor az apám meghalt. Ott kellett, hogy hagyjak mindent, mert szükség volt rám. Abban az időben nem ment valami fényesen a gyár, nem is lehetett volna idegenre bízni, hát én ott hagytam a szép pályát és jöttem haza csizmadinának. Tizenhét év óta ülök itt. Nem mondom, hogy utálok ezt a foglalkozást, mert hsz eleget, de viszont nem is szeretem.

— Aztán lehettem vagy huszonnyolc éves, amikor eljegyeztem egy nagyon szép, nagyon szeled és finom urilányt. Akkor azt hittem, hogy könnyű boldognak lenni, ha az ember fiatal és gazdag. Nem skáig voltam ebben a véleményben. Édes, szelid és finom menyasszonyom tudtomra adta egyszer akaratlanul is, hogy bennem mindig csak a ravasz és gazdag örményt fogja látni, akinek a pénze majd helyrehozza a család annyira zilált anyagi viszonyait...

— Megtudtam, hogy gazdagnak lenni könnyebb, mint boldognak. Azóta elmúlt egy pár év. Sok nő volt az életemben. Házasodni nem akartam. Minek? Most negyven éves vagyok és nagyon, de nagyon egyedül érzem magam. Úgy látszik kezdlek öregedni. Abban a percben megtetszett nekem a nővérem, amikor megláttam. Nem törődöm azzal, amit beszélnek. Szeretem és elveszem. Még akkor is, ha ő nem szeret engem. Csak jöjjön hozzám...

— Na kedves Marek Bubi sógorom, ezeket szeretném neked elmondani, de nincs semmi értelme, mert minek tegyem magam neveltségessé? Mit tudom én, hogy mennyit jelentek a te szép és különs testvérednek? Hát ha nem lesz a dologból semmi? Hátha egy szép napon kitalálja, hogy ő férjhez megy a Baracihoz? Mert a nők nagyon furcsák ebben a tekintetben. Aztán nevessem rajtam a bajuszos főbíró és a többi gárgó liba...
— Na látod. Ezekkel talán megnyugtattalak, ha tudnám, hogy ezekre azt válaszolod, hogy a drága, gyönyörű Dina magához megy feleségül, csak kérje meg.

XXII.

Baraci nem volt éppen szentimentális ember, de ahogy most végignéztét a sárcs uccán, a szürke égen és a lombjavesztett fákon, valami nagy nagy

szomorúság ülte meg a szívét. Úgy érezte, hogy éppen ilyen az ő élete is. Ilyen egyhangú és vigasztalhatatlan. Egyetlen reménye a Nagykereszt uccai látogatások voltak. Hogy nem sok öröme telt benne, az más lapra tartozott. Az egész család kedves volt, az egy Dinát kivéve. Az egyetlen vigasztaló csak az volt a dologban, hogy máshoz sem volt kedves. Azután meg az ember a hosszú szomorúságos életben lassanként rájön arra, hogy a legokosabb beérni azzal a csekély mindennel, amit a sors és ahogy a sors nyújtja.

Baraci lassanként mindennapi vendég lett. Oriási örömet okozott ennek a két embernek a látogatása a Marek-házban. Valóságos dicsfényt vontak fölé. Még a hentesüzlet ajtajára festett disznófej is mintha arrogansabban nézett volna a vendők felé, mint eddig.

Anna néni, aki évek hosszú sora óta szolgált ki, most valóságos megdicsőült arccal és álmodozva vágta a marhaszeletet és paprikást szalonát.

Katica eddig mindig megalázottan foglalta el helyét a kasszában, de most már ő is higgadtan fogta fel a dolgoft. (Ha Rubány és Baraci nem szegyetek bekezesökölözni, hát akkor a többiek egy szót se merjenek mondani).

Most is ott ült az egész család, a férfiakat kivéve és várta a rendes látogatást. Katica olvasott, a kis Sári kottát másolt, Anna néni, Sári mama és Dina pedig az inasok és segédek fehér kötényeit javígtatták.

Abban a pillanatban, amikor az ajtón kopogtak, Anna néni villámgyorsan, egy mozdulattal kapta ki a kötényeket sógornője és Dina kezéből, beleejtette az előttük levő nagy kosárba és a kosarat berepítette a másik szobába. Nem. Anna néni nem volt demokratikus gondolkodású. Egy cseppet sem.

Ezek után pedig a külön ez alkalomra tartogatott legigézőbb mosollyal nyújtotta Baraci felé riktó pirosra festett körmű kezét. Az igazsághoz híven meg kell jegyezni, hogy Anna néni borzadva nézte mind eddig a pirosra festett körmökkel másokon. Most azonban a körülményekre való tekintettel megváltoztatta nézetét, még a kezét illetőleg is. Anna néni határozottan nem volt konzervatív.

(Folytatjuk.)

Allami Sorsjáték

Allami Sorsjáték

Szerencsét és gazdagságot hos GHEORGHE STĂNOIU

Aki az előző húzárnál EGY 12 MILLIÓS NYEREMÉNYT A 10010 S. T. ÉS II. SZÁMÚ DUPLA SORSJEGGYEL ÉS 6 MILLIÓS NYEREMÉNYT FÉRTETT KI

Évtizedes vita oldódott meg a szandzsáknak Törökországhoz való csatolásával

Párisból írják... Még nincs három éve, még nincs két éve, hogy a Nemzetek Szövetségének tanácsulésaira egybegyűlt nemzetközi hírlapíró-sereg, hírekre, eseményekre, ujdonságokra fogékony, munkára kész politikai köz-írók és riporterek, „diplomáciai munkatársunk” és „beavatott helye” ismerős félhivatalos újságírók csak egyetlen esetben intettek lenézően és teljesen érdeklődés nélkül: ha az jelent meg a genfi palota előcsarnokában és a sajtóteremben felállított óriási táblán, hogy a Nemzetek Szövetségének a tanácsa napirendjére tűzte az alexandrette-i szandzsák ügyét. Tuladonképpen senki sem tudta pontosan, hogy miről is van szó? Valami olyasmi rémlett még a legtájékozottabb külpolitikai hírlapírók fejében, hogy egy Szíriához tartozó szandzsák közigazgatása a vitás kérdés, amelynek a kezelésére Franciaország megbízást kapott a Nemzetek Szövetségétől, de amelynek a végrehajtása körül örökösen nézeteltérések és konfliktusok merültek fel Franciaország és Törökország között. Ezeknek a nézeteltéréseknek és konfliktusoknak a tisztázása és elintézése volt a Nemzetek Szövetségében a Tanács feladata és ez volt az a feladat, amelynek a teljesítése annyira, de annyira nem érdekelte a genfi sajtósobát és a benne sorakozó íróképeket és töltőtollakat.

...Lehetett-e akkor csak sejteni is, hogy az alexandrette-i szandzsák sorsa politikai világunk oly viharosan röpködő, keringő, forgó eseményei között, ha rövid időre is, egyike lesz a legfontosabbaknak a világ és az emberiség sorsára a legdöntőbbeknek és hogy Franciaország önként át fogja adni ezt a területet Törökországnak és így a Genfben lenézett alexandrette-i szandzsák a Földközi tenger keleti részén a francia-török együttműködés zálogává válik?!

Az alexandrette-i szandzsák Törökországhoz tartozott és a világháború befejezése után — a melyben Törökország tudvalevően a központi hatalmak oldalán harcolt — kapcsolták Szíriához, amely francia fennhatóság alatt áll. Az alexandrette-i

szandzsák tehát egy vitás terület volt, az elveszített háború következtében Törökország és Franciaország között, — olyan, amelyet Törökország úgy követelt vissza magának, mint Magyarország a Felvidéket. De az alexandrette-i szandzsák sorsa nemcsak területi, nemcsak gazdasági, mégcsak nem is politikai, mégcsak nem is presztizskérdés volt; valóságos etikai, sőt becsületbeli kérdés volt Törökország számára, hogy az alexandrette-i szandzsák visszakerüljön hozzá, mert Kemál Atatürk, Törökország újjáteremtője, egyenesen nemzeti intézkedésnek tekintette és hagyta meg utódjának, hogy a szandzsákot szereze vissza hazájának. Kemál pasát, a nagy és szenvedélyes hazaszeretete mellett még egy szubjektív szempont is vezette, mikor hallá pillanatában ezt az óhaját fejezte ki: őt, a bátor és zseniális hadvezért a háború befejezése az alexandrette-i szandzsákban érte és halála percéig bántotta őt, hogy ez a török föld, amelyet ő védelmezett, szíriai fennhatóság, tehát francia uralom alá kerül. A török kormány minden alkalmat megragadott, hogy az alexandrette-i szandzsákot visszakövetelje és tekintettel arra, hogy a szandzsák kétszáz ezer lakosa közül 85 000 török nemzetiségű, a sok surlódás után, — amelyeknek megvitatása ismét és ismét éppen a Nemzetek Szövetségének Tanácsa elé került — 1937-ben Franciaország beleegyezett abba, hogy „a rend fenntartásában, a szandzsák területén Törökország is vegyen részt”.

A súlyos diplomáciai probléma Franciaország számára éppen abban állott, hogy ha lemond megbízatásáról, amelyet a Nemzetek Szövetsége ruházott rá és átadja az alexandrette-i szandzsákot Törökországnak: akkor ez presztizse legtávolabbi sérelme nélkül történjék és lehetőleg olyan kompenzációk ellenében, amelyek ezt a visszavételt a legtávolabbi s politikai műveltség szempontjából a legszerényebb fantáziák előtt is érthetővé teszik és indokolják. A francia diplomácia sikere az, hogy ezt a kényes kérdést a Franciaország és Törökország között minap aláírt szerződés ebből a szempontból

kifogástalanul oldja meg. Törökország csatlakozása Franciaországhoz és Nagy-Britanniához a világpolitika e rendkívül érzékeny fordulatai között olyan esemény, amelynek jelentősége a politikai legmesszebbálló francia kispolgár szemében is jelentősebb és fontosabb, mint az a kérdés, hogy vezeti a közigazgatást az alexandrette-i szandzsákban?

A francia-török megállapodásnak azonban egy másik oldala is, amely nem kevésbé fontos, nem is kevésbé értékes, mint a politika. Franciaországot és Törökországot régi kulturális kapcsolatok kötik össze — hiszen elég, ha csak Pierre és Claude Farrère regényeire és elbeszéléseire lékeztetünk, amelyek nagyrésztben török környben játszódnak. A világháború után Franciaország és Nagy-Britannia Görögország nagyhatalmi tövéseit támogatta és így természetes ellentétkekké vált Törökországgal szemben, amelynek ez nagyhatalmi törekvések nem voltak rokonszerek, mert az érdekeibe tüköztek. Mióta azonban Görögország és Görögország vezető államférfiai egyeztek, sőt meg is barátkoztak: azóta Törökország és a nyugati nagyhatalmak szívélyes összetetésének nincs akadály a török-angol és a nap létrejött török-francia megegyezésnek.

„Alexandrette nincs többé, — üdvözöljü kenderunt!” — így kiáltott fel a megegyezésén egy francia politikus, aki a Kelet kérdés nagy szakértő. És tényleg... a francia trikot nem sokára bevonják, a hatalmas határozat, amelyek ez állott francia nyelven: „Szállama. Az önálló alexandrette-i szandzsák” — döntik és a szandzsák visszatér az anyaországhoz. Kemál Atatürk álma beteljesedett és Franciaország a Földközi tenger keleti részén nyert egy vetéséget.

Ruttkay Gy.

Kemal leánya női pilótákkal Londonba repül

Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint a legközelebbi hetekben hat bombagépből álló török repülőraj érkezik Angliába. A repülőraj egész személyzete nőkből áll. Parancsnok Sahiba Gökjojen hadnagy, az a hunyt Kemal Atta Türk fogadott leánya, Törökországban repülő amazzonnak nevezte. A repülőraj Bucuresti, Szófia, Belgrád érintve megy Londonba.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személy, fűdő és gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés nem közzelhető. Házaság szavankint 3 leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetés két felvezet. I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. G. Bratianu 8. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Ti voli mellett). Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Vittek-trafik. Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—18.

Alkalmazás

Től főző mindenek éves bizonyítványokkal augusztusra felvételik. Jelentkezni II., Petru Tegele 1. földszint jobbra, a délelőtti órákban. 1687

Adás-vétel

Eladó olajfestmények tizedesmérleg és rádióalkatrészek. IV., Str. Bolintineanu 14. 2033

Legjobb tőkebefektetés egy házhely, amelynek jövője van. El nem veszhet, el nem értéktelenedik, el nem pusztulhat. Érdeklődni a kiadóhivatalba „Száz százalék szilárd” jelige alatt. 1140

Eladó használt, de jókarban lévő sport gyermekocsi és egy gyermekágy. Megtekinthető délelőtt 10—11 óra és délután 5—7 óra között. IV. Str. Miron Costin 4. földszint balra. 205

Állást keres

Villany motorok és bármilyen villany háztartásbeli cikk javítását olcsón vállalom. Cím a kiadóban. 1049

Lakás

Kétszoba fürdőszoba új házban, aug. 15., vagy szeptember 1-re kiadó. II., Str. Gloria 2. Bozsákkal szemben. 1137

Szívbetegségek, érelmeszesedés, hőítés és magas vérnyomásúak részére legalkalmasabb gyógyhely:

Baile Lipova (Lippafüred)